కళాభివర్ధనీగ్రంథమాల—.6

కులస్త్రీలు

Kulastrilu.

ఇయ్యది

(K.) Siva Sankara Kavi

కస్తూరి శివశంకరకవి గారిచే

రచియింపఁబడి

తాడిమేటి వెంకట సత్య సూర్య ప్రకాశరావుచే

సువర్ణినీ ముద్రాక్షరశాల యందు

ముద్రించి ప్రకటింపఁబడియె.

(మొదటికూర్పు 500.)

విశ్వాసరాయపురం.

1917 సం॥ రం.

వెల రు 0-4-0.

సంపాదకీయ భూమిక

ఇది తమోవిదారిణీ గ్రంథమాల యందలి యాఱవ కుసుమము. గ్రంథకర్తలగు బ్రహ్మశ్రీ కస్తూరి శివశంకర కవిగారు 9 జనవరి 1917 సం- తేదీని అంధ్రలోకమును, తమ బంధుగులను దుఃఖాంబుధిఁ గూలఁద్రోసి కీర్తిశేషులగుటచే నీగ్రంథము సమగ్రముగాలేదు. శ్రీ కవిగారీ పుస్తకంబునందు స్త్రీల బాల్యదశ, స్త్రీవిద్య, యౌవనదశ గానవిద్య, స్త్రీస్వాతంత్ర్యము, పురుషసాన్నిధ్యము, నాటకాదిరంగదర్శనము బాహ్యసంచారము మున్నగునవాంశములఁ జర్చింపవలయునను నభిప్రాయమున్నట్లుపత్రికా ప్రకటనమువలన విశదమగుచున్నది గాని, తానొకటి తలఁచిన దైవమొకటి తలఁచు, నన్నట్లు వీరు ప్రారంభించిన యీగ్రంథమేకాక, నవ సాహసాంకము, పంచజనపంచాంగము మొదలగు ననేక గ్రంథరాజంబులు సంపూర్ణములుగా రచియింపఁబడక పూర్వమే భగవంతుఁడు వీరిని స్వసాన్నిధ్యమును జేర్చికొనియెను.

శ్రీకవిగారాంగ్లేయ నవలాకారుఁడగు సర్ వాల్టర్ స్కాట్ వలెనొక్కొక్క పుటవ్రాసి ముద్రణమునకై యిచ్చునాచారముకలవారు. వీరికిఁ బుస్తకము సాంతముగ లిఖియించి ముద్రించుటకై యిచ్చునలవాటు లేకుండుటచే వారియుద్దేశములు పూర్ణముగ నాంధ్రలోకంబున వెల్లడి యగుటకవకాశము లేక పోయినది. కవిగారు తాము వ్రా

రంభించిన పాత్రంబులఁ బూర్తి చేసి యుంచినయెడల నవి యెట్టియినలోకమునకుఁ బ్రకాశితములగును గదా?

కలత్రస్త్రీలకుఁ గవిగారు మునటన పరికరణ విభజన మేర్పఱచుటచే నొక రిద్దరీ గ్రంథమును బూర్తి చేయుదుమ ని చెప్పినను వారి శైలియు భావనలును గవిగారి శైల్యాదులతో దులతూగవనియు నీ గ్రంథము ప్రత్యేకముగా, బ్రకటించిన సమంజసముగా నుండుననియుఁ దలంచి యీ కుసుమగ్రపత్రిని మా చందాదారులకిచ్చు చున్నారము. ఈ పుస్తకముగాన విద్య యను విషయముఁ జర్చించుటతో నాఁగిపోయినది. తక్కిన సంస్కరణములు తృప్తికరములు గలిగింపఁ బడినచో, ద్వితీయ భాగముగఁ బ్రచురింతుము.

ఇప్పుడు కాగితముల కఱవేర్పడుటచే సూచన గ్రంథప్రచురణము కొంత కాలము నిలుపవలసి వచ్చునట్లు దోఁచుచున్నది. అయిన నీగ్రంథమాలా సంస్థాపకులగు శ్రీ కవిగారి జీవితము [illegible] సంక్షిప్తముగ బ్రచురింపఁ బ్రయత్నములు [illegible]. విద్యాశ్రీ గ్రంథమాలకుఁ జందాదారులు మహాజనులందరు నును మాయుద్యమమునకు తోడ్పడుదురుగాక-

విద్యాపరాయణపురం
23. ఏప్రిల్. 1917
నలనామసంవత్సర వై|| శు. 2దియ

సంపాదకుఁడు.

లోపగా చిన్న నాటనుండియు మూఢవిశ్వాసములను తొలగించి యథార్థజ్ఞానము కలిగించువిద్య చెప్పవలయును- అట్లు లేనిచో తక్కిన చదువు ఎంత చెప్పినను వ్యర్థమే- వెనుక మా ముత్తవతల్లి యుండెడిది- ఆమె మహాపండితురాలు- భారతభాగవత రామాయణాది పురాణములలో ఆమెకు కంఠతారానిచోటే లేదు! సంస్కృతాంధ్రజ్ఞానముగలిగి కవిత్వముగూడ చెప్పునంతటి ప్రతిభకలది- కాని, ఏమిలాభము? అర్ధరాత్రియందు ఏమూలనైనను పిల్లులు గోలచేయుచున్నచో లేచి గాఢనిద్రాపరవశులయియుండు కో[illegible]కులు మున్నగు ఇంటిలోని వారినందరను లేపి ఆ [illegible] కూడదు గూయుచున్నను వె[illegible] కొడుకులను నియమించుచుండెడిది- వారు [illegible] మాటవిన్న కాదందురేని [illegible]మారెవ్వరును [illegible], అనేకశాపములు పెట్టుచుండెడిది- ఇంటిలో [illegible] నయినను భూతవైద్యులమనకు వారి [illegible] తెమ్మనియు బుగ్గిలు తెమ్మనియు [illegible] చేసెడిది— ఒక్కటననేల? ఏపనిచేయుటకైనను [illegible] మంచిదికాదనియో వర్జ్యము మంచిదికాదనియో ఏదియో ఆటంకము తెచ్చిపెట్టుచుండెడిది-

స్త్రీవిద్య లేనిచో దేశము పాడగుచున్నదని పరితపించు సోదరులారా? ఏవియో రెండు తాటాకులపు పుస్తకాలు చదివి ఆ పత్రికయు నీపత్రికయు చూచిన కృతపాండిత్యముచే సాంఘికముక్కలు వృక్కటబట్టి యవి తెచ్చి మిక్కిలియు సాహసమున శైలితో నేవియో తిలకాష్ఠముపొంద

గ్రంథములు వ్రాయు నిప్పటికాంతలయొక్క పాండిత్యములు పైన వ్రాసిన మునలామె పాండిత్యములో శతాంశమైనను బోలవు సుడీ?

భారతములోని శాంతి అనుశాసనిక పర్వములలోని కొన్ని పాషాణాలు ఎవరికిని భేదింప బడనివి పెద్ద పెద్ద పండితు లనిపించుకొనువారే ఆమెనడిగి తెలుసుకొనువారు. ప్రస్తుతాంశమేమనగా ఆమెవిద్య యెందుకుపయోగించినది? మరింత మూఢవిశ్వాసాలకు కారికలు చదువుటకుపయోగించినది. నిజముగా స్త్రీలలో విద్యనుగూర్చి పూర్వాపరములు చర్చించునెడల నిప్పటివారి ఇల్లీలీ చదువులకన్న ఇంతకు వెనుకటిస్త్రీలకే యెక్కువ చదువులు వచ్చునని ఘంటాపథముగా జెప్పగలము. ఇప్పటి చదువులు వట్టి ఆడంబరములు. పూర్వపు చదువులు మంచి చేవగలిగినవి. మాయూరిలో నొక యామె పురుషులీవల వేదపారము చేసుకొనుచుండగా లోపలనుండి స్వరము తప్పుచున్నదని కేక వేసెడిది. కావున మధ్యకాలమున స్త్రీలకు చదువులు లేవనియు ఇటీవల స్త్రీవిద్య వృద్ధియై దేశముద్ధరింపబడు చున్నదనియు నెంచుట తప్పు. ఒకవేళ దరహాముమీద పూర్వపు స్త్రీలకన్న ఇప్పటి వారే ఎక్కువమంది చదువుకొనుచున్నారనునది యంగీకరించినను ఫలవిషయమున మాత్రము సమానమేయని నేను నొక్కి చెప్పుచున్నాను. ఇంకను వెనుకటి చదువులలో గట్టి పాత్రమైనను ఉండెడిది. ఇప్పుడు అదియు లేదు. పట్టువిన నెందునకును బనికిరాదు.

తొలుత స్త్రీలకు విద్య అవసరమా అనవసరమా? అవసరమగునెడల ఎంతవరకు అవసరము? దానిపద్ధతి యెట్టిది? [illegible]

కులస్త్రీలు

స్త్రీ శిశువు జన్మించగానే ,,అయ్యో ఆడుపిల్లకలిగినది,, అని పెదవి విరుతురు. ఇదిమిగుల నన్యాయ్యము- సృష్టిక్రమమునను పురుషునెట్టి ప్రయోజనకారియో స్త్రీలు నంతియ- స్త్రీశిశువు సంతనిరసించుటకు ముఖ్యకారణము, పెంచినన్నినాళును పెంచినతరువాత ఒక యయ్యయింటికి వెడలిపోవున దేకదాయనునది- ఇది మరియు ననాలోచితము_ ఏమనగా నది యాంతనిరసనాహేతువే యగునెడల తన యింటికి మాత్రి యింకొకతె రావలదా? అట్లు రాకున్న తనగతి యేమికావలెను? కావున నీవ్యవస్థయే యట్లున్నందున స్త్రీలును పురుషులతో తులయగువారే- కాని, ఇప్పుడు దేశము చేసుకొన్న పాపముకొల్పిన స్త్రీ శిశువు జన్మించగానే తమయింట పెద్ద మృత్యుదేవత యుద్భవించినదని యేడ్చునంతటి కారణములు మరికొన్నికలిగినవి-అవి దానివివాహ విషయమందలి యిబ్బందులే- ప్రజలలో మౌఢ్యముప్రబలినకొలదిని ఇట్టి యిబ్బందులు ప్రబలియున్నవి-ఇందునుగురించి ఈగ్రంథమున నానాసందర్భములయందు విస్తరింపబడును. మొత్తముమీద సర్వప్రయోజనములందును స్త్రీలు పురుషులతో సమానబాధ్యతలు కలిగియున్నందున వారి మంచిస్థితినిబట్టి దేశక్షేమమాధారపడియున్నదనుట నిర్వివా-

దము-అందునను పురుషులకంటెను స్త్రీలకే ముఖ్యస్థానవిూయవలసియున్నది- ఏమనగా జన్మించిన శిశువుల భావికాల ప్రివర్తనమునుబట్టిగదా దేశక్షేమము వెలయును? అట్టి ప్రివర్తనము శిశువులకు పురుషులవలనకంటె స్త్రీలవలననే యెక్కువ సులభముగాసంక్రమించును. కావున స్త్రీసంఘము మంచిస్థితియందుండినగాని దేశము మంచిస్థితియందుండజాలదు. కాని,అట్లు స్త్రీలు మంచిస్థితియందుండుటయనగేమో ఆ ధర్మము లెట్టివోయామాత్రము నిర్ణయించుట ఇప్పటికాలమున గడుకష్టతరముగానున్నది- ఏమనగా ఈ దేశమునకు దౌర్భాగ్యవశమున చిరకాలము నుంచి యాన్యదేశీయ సాపర్కము కలిగియున్నందున సదాచారములన్నియు నడుగంటి యనేకనూతనాచారములు ప్రబలినవి- ప్రబలుచున్నవి- మరియు నిప్పుడు దేశీయ యువకులు స్వవిద్యాస్వధర్మములను విడిచి పాశ్చాత్య భావలను దమపుకొని తత్సంపర్క పశమున సంపూర్ణముగా మనస్త్రీలకు పాశ్చాత్యాచారము లలవడ జేయవలెననుచున్నారు-అట్లు చేయుచున్నారు- మంచిస్థితియన నదే యనుచున్నారు. కొందరు పూర్వాచారపరు లది కాదనుచున్నారు.

ఇట్టి మత విప్లవసమయములో నేదినిర్ణయించుటయునుకష్టతరమే- స్థూలదృష్టిచే గుణమెచ్చుటనున్నను పరిగ్రహించదగినదేకాని మాతృదృష్టిచే నాయాదేశముల పరిస్థితి భావ

నాథులనుబట్టి అనుకూలములని తోఁచిన యాచారము లి
తరదేశములలో ప్రవేశపెట్ట వలెననుట సర్వథా సమంజస
ముగాదు. మఱియొకదేశమున స్త్రీలు పయ్యెదలను ధరించక
స్తనమండలమును ఇతరదేహమునువలెనే నిర్లజ్జముగ బహిరం
గ పరచు నాచారము కలదు. అట్టి విగ్రహమును మనము
చూచినపుడు స్తోత్రయు భయమును సిగ్గును జుగుప్సయు న
ప్రియమ్ముగానే మనసు కలుగును. ఇందు కేమి చెప్పెద
రు? ఇందుకు భావనమే ప్రధానము. మన దేశపుస్త్రీలను ఆ
చొప్పున పైట విప్పివైచి పాలిండ్లను బహిరంగపరుచుడని బ
లవంతమున కోకలంతయు గాల్చివేసినను అట్లు చేయగల
రా? వేరు లేదు. కావున దేశపరిస్థితిభావనలను అకారణము
గా మార్చుకొని పూర్వాచారములను వహింపుడనుట ప్రా
జ్ఞులమతముగాదు. అట్లుచేసినను అది సరిపడదు. కాని, ఈ
విధి సర్వత్ర సమన్వయించవలె ననుటయు సమంజసముకా
దు. ఏమనగా గాను రాను అనేక దురాచారములు సంఘ
ములో ప్రబలవచ్చును. వానిని సంస్కరించుకొనుపట్లు ఇత
రదేశీయాచారమ్ములను ఆదర్శముగా జేకొనవచ్చును. కాని,
అట్లు సంస్కరించునపుడు మనయాచారముల యందు చెడు
గును, నూతనాచారములందు తగినంత మేలును కనబడవలె
నుగదా. అట్లులేక అకారణముగా గతానుగతికత్వ మూఢ
విశ్వాసమునకు లోనై తీరికూర్చుండి తన సదాచారమును
మార్చుకొని దేశాంతరాచారములను పరిగ్రహించుటయనుట

తెలివితక్కువ, క్షమాశూన్యత, మమత్వ రాహిత్యము, ధైర్యహీనత, కృతఘ్నత ఇత్యాది దోషములలోకి చేరు ను-కావున ఇందునుగూర్చి నాయంతరాత్మకు దోచినంతవ రకు ఆ స్త్రీవిధులను గూర్చి ప్రకృతి సంబంధమును యుక్త్యనుభవాదులను బట్టి చెప్పుచున్నాను.

ఆడుపిల్లలకు 5-6 [illegible] వచ్చి [illegible] తెలివి [illegible] కలుగగానే [illegible] ను. [illegible] అది [illegible] దలుకొనియు వారికి [illegible] కలుగి [illegible] మగు పురుష [illegible] తో [illegible] ది మొదలు [illegible] మే భూషణ [illegible] తులలో బాల్యము [illegible] ఎక్కడి [illegible] ము- అథవా [illegible] బదులలో [illegible] డ వేరువేరు ఏర్పాటు [illegible] చేయ [illegible] గలసి ఆటలాడుట [illegible] యులు శ్రద్ధతీసుకొనవలెను. [illegible] మరిక లేని నిరంతర మైత్రి యలపడిన [illegible] దాసివల [illegible] ము ముందెన్నియో చెడుగులకు కారణ మగును- దుష్ట [illegible] బాల్యమునుండియు అలవాటుపడు మగపిల్లలు ఆడుపిల్లల ను అతిమైత్రివశమున దుర్బోధలుచేసి ఆటల పేరున చెడ్డప నులయందు దింపుదురు.

అప్పటిమట్టుకది యజ్ఞానకృతమే కావచ్చునుకాని, గాను గాను అదియే స్వాదయపేనులయందు నెలకొని, అమైత్రిత బలము [illegible] రాజవరెముల్తై జ్ఞానమువది యావనవంతు లాయగ [illegible] మనస్సులయందు ఎక్కట్టు ఎరమరిక లు [illegible] కవకాశమిచ్చును- ఆబాల్య [illegible] అపరిచయ స్త్రీ [illegible] దూరస్థవర్తు [illegible] యుండవు- మ [illegible] ఒక్కొక్కొ [illegible] ధర్మమునుబట్టి బా [illegible] భావముయందు పరిణమిం [illegible] చూచవలె నె [illegible] ముక్తి [illegible] [illegible] దినములలో కలి పిన [illegible] కూడ విడువక అనే [illegible] యుండుటను తెలు ము [illegible] కాబట్టి స్వభావములచేతను స్త్రీలు కు [illegible] పరిచయము కలు గకుండ [illegible] ఇదియుగాక స్త్రీ పురుషవార్తెక్యము,, అను స్నేహమును విపులముగా చదించు చున్నాను- గనుక [illegible] ఇచ్చుట పూర్వ పద్ధతులు చేయకుండుటకు తిద్దాకులను [illegible] న్నాను- ఈ విషయములో [illegible] వ్రాయనక్కరలేదు—

దేశములో ప్రత్యేకించి బాలికాపాఠశాలలుంచుటకు కా
రణమీయుద్దేశమేకదా. కావున [illegible] ప్రత్యేకబా
లికాపాఠశాలలుంచుట యుక్తమనియు నొకవేళ [illegible]
టకు వీలుకలుగనియెడల నొకబడిలోనను బాలికలకును
బాలురకును సంబంధము లేకుండగ నేర్పాటులుచేయుట
యుచితమనియు నాయభిప్రాయము—

ఇక బాలికలకు చెప్పవలసిన విద్యనుగూర్చి చాల యోచింపవ
లసియున్నది- గృహమునందలి సర్వజనులను శిశువు మొద
లు వృద్ధులవరకును [illegible] [illegible] నే
సుఖపెట్టబడవలెనుగదా స్త్రీలు [illegible] కలిగి
పురుషులతో సమానముగను [illegible] పురుషులకన్న
అధికముగను తెలివికలిగి యుండవలసియున్నది— కా
ని,అది నిరుపద్రవము [illegible] మూలములయను-
కావున స్త్రీలకు చెప్పవలసిన [illegible] నుయుక్తముగను పట్టి
విలాసార్థము మాత్రము [illegible] ప్రతివనితకు యోగ్యకర
మైనదిగను ఆధిభౌతిక బాధానివారకముగనుండవలె
ను- ఆధిభౌతిక బాధయనగా స్త్రీలయందు గలవి శేష బాధ
మూఢవిశ్వాసము- గృహమునందలి [illegible] మూఢవిశ్వా
సమును ముందుగ స్త్రీలయందే యెక్కువ [illegible] చేసికొని యు
న్నది-వీరినుండియే పురుషులకు అధికముగను సంక్రమించు
చున్నది— వారిలో నది నశించినచో పురుషులు క్షణ
ములో నది విడువగలరు- నిద్రమంచమునుండి లేచి
నదిమొదలు రాత్రి శయనించువరకును ప్రతిపదమునందు

ను ఏదియో మూఢవిశ్వాసము హిందూగృహమున అడ్డ
దిగులుమ చేయుచున్నను- దానివలన గలుగుచున్న నష్టమును
కష్టమును ఇంతింతని చెప్పతరముగాకున్నది- అట్టి ప్రీతి
సుగాఢవిశ్వాసమును స్త్రీలవలననే తరతరములనుండి పో
షింపబడుచున్నది— పురుషుడు వీధిలోనికి పో
బోయినచో "ఉండండి! ఎవరో యెదురుగా వస్తూవున్న
ట్లున్నారు- కొంచెం ఆగానించి మరీ వెళ్లండి,, అని అపునది
అనుది- "పనిచేయబోయినను ఉండండి, ఇప్పుడు వర్జాలసమ
యమేమోను- పంచాంగము చూచి మరీ చేయండి-
గోడిపై అహావిసుచుటక- మీకు స్థానిమతం మీరూను,,- అని
నిలువబోలుచరి అనుచి—— ఒక్కటననేల? దేవతలనియు
దయ్యములనియు మొక్కులనియు నోములనియు వ్రత
ములనియు ఆవియనియు ఇవియనియు ఏదియో పేరున
అనేక కష్టనష్టములు పురుషునకు స్త్రీలవలన నేకలిగించబ
డుచున్నవి. ఈసంగతిలో నింకొక యంశముగూడ
మనము స్మరింపకపోనక తప్పదు— ఈ కాలములో
తలలు గొరిగించుకొని స్వీయశౌచధర్మములను పరిత్యజించి
ప్రత్యేకముగా ఆంగ్లేయులమయి పోవలయుననుతలంపుతో
బూటుసూటుతో ఆవాళమునవే కూర్చుచుండి మిగిలిపోవుచు
న్న యువిమర్శకులును గతానుగతికులును అగు నిప్పటి యువ
కుల స్వేచ్ఛాకృత్యములను ఇంకను మనము త్రవ్వల ఛాందన
ములే కొంతవరకు ఆపుచున్నవిగాని లేనిచో ఈసరికి కేలంగయు
ఛండాలమయమై కోడిగుడ్లను మనవంటయింటిలోనే

పెండ్లికొరకై తిను దురవస్థ సంభవించియుండును. కాని, పెను గునకును నియ్యకుండను ఒకేమార్గముగా ఆ ఛాందసము లకు ఉచితానుచితములు లేక, తుదకు [illegible] ము తి నులవాటుచే క్షణమైనను [illegible] 10 ఏండ్ల పిల్ల వాను [illegible] ము పెట్టనింపి [illegible] ము తిరిగిననే [illegible] డుకను గుడిచేసుకొని [illegible] గలిగియుండుట విచారకరముకాగా ఇ[illegible] మ్ము స్త్రీలలో [illegible] నూటికి 99 పాళ్లు స్త్రీ [illegible] నో స్త్రీ [illegible] ములయి [illegible] షాలలో [illegible] బాధ [illegible] స్త్రీ [illegible] లును అబలలును [illegible] సినారును [illegible] మీ. ఈ [illegible] లో [illegible] తు[illegible] ఆ[illegible] లే. [illegible] డ ము[illegible] లో [illegible] ముందు భూ[illegible] పై [illegible] వి[illegible] తులకు [illegible]. ఈ మహా[illegible] విషయము స్త్రీలు [illegible] మన ము[illegible] ప్రస్తావనాం[illegible] పాఠశాలలలో చెప్పబడిన విద్య సంపూర్ణముగ నేర్పవలయు ములకుపయోగించునదిగ నుండవలయును—

షయములు ముఖ్యముగా చర్చించవలసియున్నవి- విద్యయ
నగా, అర్థికము అధ్యాత్మికము నని రెండువిధములు- అర్థికమ
నగా ధనాదిసంపాదకమయినది. అధ్యాత్మికమనగా జ్ఞానసం
పాదకమయినది- జ్ఞానమనగా ఈశ్వరపదార్థము మొదలుం
పరమాణువువరకును గల ప్రతివిషయమందును య
థార్థమును దెలుసుకొనుట- పురుషుడు ఈవల గృహమం
దును ఆవల బాహ్యప్రపంచమందును సమష్టి పారలౌకిక
మందును మరి సర్వవిషయములందును వ్యాపారము కలిగి
యున్నందున పురుషుడభ్యసించవలసిన విద్యకు ఇది యది
యను వివక్ష లేక సర్వవిద్యాపారంగతుడు కావలసియున్నా
డు- స్త్రీలుగూడ పురుషునివలె నున్నతవిద్య నభ్యసించవల
సిన యగత్యమిసుమంతయు లేదు- ఏమనగా ఐహికయాత్ర
లో స్త్రీపురుషులు కొన్నికొన్ని పనులు ప్రత్యేకించి పంచు
కొనియున్నారు- అందులో స్త్రీ, సమస్త బాహ్యవ్యాపారము
లును పురుషునికి బంచిపెట్టి తానొక్క గృహకార్యనిర్వహ
ణము మాత్రమే తనపైని బెట్టుకొన్నది- కావున తదనుకూ
లమైన యథోచితవిద్యమాత్రమే స్త్రీలకు గావలయును-
బుద్ధిమతులయిన అనేకకాంతలు ఏవిద్యయు లేకున్నను తమ
సంసారమును అణిముత్తెమువలె దిద్దుకొనుచున్నవారు గల
రు- చదువుకొన్న కాంతలలోగూడ అనేకలు తమ కొంప
మహారణ్యమువలె చేసి కూరుచున్నవారును గలరు- కావు
న సంసారసౌష్ఠవముపట్ల ఆయాకాంతల యుత్కృష్ట బుద్ధి
పాటవమే ప్రధానముగాని కేవల విద్య ప్రధానముగాదు.
కాని, మొత్తముమీద చదువుకొనియు మూఢురాండ్రయి
యుండు కాంతల కర్మమునకు మనకేమియు జేయుగా

ము గాని తాము నిర్వహించు గృహకృత్యములలో చదువు కొంతవరకు తోడ్పడగలదని యొప్పుకొనక తప్పదు- అది యెంతవరకనగా, లెక్క పద్దులు వ్రాసుకొనుట, ఉత్తర ము వ్రాయుట, చదువుట, ఇత్యాది సామాన్యవిషయము లకుపయోగించునంతవరకు— అంతకు మించిన చదువు వారికవసరములేదు- విద్యకు ఇంత అంత యను నియమములే యనియు నెంతవచ్చిన నంత యుపయోగమనియు స్థూలదృ ష్టికి తోచును- కాని, సూక్ష్మదృష్టిని పరికించినచో అనవస రమైనది అమృతముకూడ శ్రేయస్కరముకాదు సరికదా బాధాక ముకూడ నగుచుండును- ఏమనగా, స్త్రీలకు ఉన్నతవిద్య ఏ హేతువుచేతనను మన దేశాచారములనుబట్టి యవసర ములేదు— లేక, ఏసమయమునకైనను కారణవశమున స్త్రీలకు ఉ న్నతవిద్య అవసరమైయున్నచో స్వాభావికముగా సమయము న జెప్పగలిగినచో సంరక్షించుకొనుచున్నాడను అవసరములేని ది యకారణముగా తెచ్చిపెట్టుకొన్నచో దానివలన లాభమిసుమంతయు నుండదు సరేకదా నష్టముకూ డ కలుగగలదు- ఎట్లనగా, స్త్రీ గృహకార్యభారమును తాను వహించి తదితర బాహ్యవ్యాపారభారమంతయు పురు షునిపై బెట్టినదని యిదివరకు వ్రాసియున్నానుగదా, స్థూల దృష్టితో జూచినచో పురుషునిభాగమే యెక్కువగా నున్న దనియు స్త్రీలకే తక్కువ భారమనియు తోచవచ్చునుగాని సమదృష్టితో జూచినచో స్త్రీల భాగముకూడ పురుషునిభా గముతో నెంతమాత్రమును తీసిపోదు- విశేషించి స్త్రీలభా గమే అధికమని నా యుద్దేశము. చిత్తగింతురుగాక-

కన్యా! ఆడువారి కష్టములను వర్ణించవలసి వచ్చినది గదా యని దుఃఖించుచున్నదో యన లేఖిని మషీకజ్జలము [illegible] కంపిత గతి గలిగి అధోముఖియై పోవుచున్నది.

[illegible] నైనను [illegible] గుడ్డలతో వడవడ [illegible] నుండియు [illegible] చెరువుల నుండియు [illegible] గోదావరి [illegible] వేళ్లు [illegible] కోరి [illegible] నడుములు [illegible] మును గూర్చి [illegible] నప్పటి వారి య [illegible] నేసం [illegible] పులలోనైన [illegible] ములు గు [illegible] లు [illegible] దారు [illegible] నిండను దూర [illegible] చుచు మరలనూదు [illegible] య [illegible] ము చేయక తప్పక పో [illegible] వాలికలై వరిన [illegible] చరించు నప్పటి వారి [illegible] చిమ్ముపట్టిన చంటి [illegible] మీదపడి పైటలాగి [illegible] దాని దంక నెత్తుకొనియో వీపు పై [illegible] నేయవలసిన చాకిరి యంతయు

జేసుకొనుచుండగా ఇంకను పిల్ల ఏడుపు మానకుండుటయు
నంతలో కోపిష్ఠిమూర్ఖపు మగడైనచో పరుగెత్తుకొనివచ్చి
,,లచ్చికే, పిల్లనేడ్పించెదవా నీవు చేయుచున్న పనియేమి,,
యని రెండుతాపులో నాల్గుగ్రుద్దులో సమర్పించగా వానిని
పరమశాంతముతో పరిగ్రహించి దుఃఖము లోలోపలనే
మ్రింగుచు దైవమును ధూగునప్పటి వారి క్షోభమును తల
చుకొన్నను, తెల్లవారి నాలుగుగంటలుగా లేచి ఇంతచాకిరి
యు చేసుకొని యున్ని సవరింపులును సవరించుకొని ఇంకను
తొమ్మిదిగంట లయినను గాకమునుపే ,,ఏమే? ఇంకను
వంటకాలేదా? ఓసి నీయిల్లువల్లకాడుగాను మెతుకులు ఇక
నెప్పుడు తగులబెట్టెదవే ఏశ్వరాసిపీనుగా,, యని మగనా
డు తొందరలు విడిపించగా అయ్యో! పొద్దుపోవుచున్నదిగ
దాయనెను తొందరతో మరింత చేతులు గాల్చుకొని యె
ట్లో ఒకటికి రెండమర్చి వడ్డించగా నవి తిన్నగ రుచిచూ
చియు చూడకమునుపే ,,దిక్కుమాలినదానా! వంట తగుల
బెట్టినావే! పప్పులో ఉప్పుచాలదు, కూర మాడబెట్టినావు,
కూడు చిమడబెట్టినావు, నీవంట తగులబెట్టినట్లే యున్నది,,
అని వడ్డించిన పదార్థములను ఆవలావలకు ద్రోసి పురు
షుడు విసువుకొనగా, ఇంతయును కష్టపడి చేసిన పదార్థ
ములు బాగుగ లేకపోయెనుగదా యని పాపియుస్సునైన
అద్దగోడకు జేరగిలబడి వంచిన తలయెత్తక ,,ఏమిచేయుదు
న్నారు, బాగుగ నుండవలయుననియే చేసినాను- పొద్దు
పోయువదని మీరు తొందరచేయగా తడాబిడగా వార్చలో

పడినప్పుడు వేడిగంజి చేతిమీద పడుటవలన చప్పున గిన్నె విడిచిపెట్టవలసివచ్చినది- అందుచేత గంజిపోదిగి అన్నము కొంచెము చిమిడినది కాబోలు! ఒక్కొక్కప్పుడు ఎవరికైనను ప్రమాదము రావచ్చును- ఇంతమాత్రమునకే అన్ని విధాల తిట్టవలెనా?, అని వినయము శాంతము ప్రేమ వెల్లివిరియునట్లు సమాధానము చెప్పుకొనునప్పటి వారి యనుతాపము తలచుకొన్న ను,ఒక్కటననేల? వారియవస్థయేది తలచుకొన్నను రక్తమాంసమయమయిన ఏ హృదయము కరిగి నీరవస్రై ప్రవహించదు?

మానవప్రాణులకు పిల్లలనుండి పెద్దలవరకును ఎవరికేదిశా వచ్చిన నదియనుభవింపవలెనుగదా! ఈలోపుగా కొందరికి రోగాలు! కొందరికి పథ్యాలు! ఇంతలో వంట అంతయును భోజనములు చేయుచుండగా ఆసమయమున అతిథులు, అభ్యాగతులు- మరియు పండువులు, పర్వములు,అల్లుండ్రు, వియ్యపురాండ్రు, బంధువులు, విందులు, ఇవి యన్నియు నిట్లుండగా తెలుసుకూడా తేపి తద్దినాలు-అబ్బబ్బ! ఈతద్దినాలశ్రద్ధ మరియు గర్భశాంతేశము-ఒక్కొక్కయింటిలోనివి తెలకయిదును ఆరునుగూడ సంభవించును- ఇందులో ధాందములయిన కొందరికి మరింత బాధ! ఇట్టి నిత్యకృత్యములేకాక పిల్లలుకలిగిన కొందరికి సర్వదా ఏదో పేరు చెప్పి చీటికి మాటికిని వచ్చు చిన్న శుభకార్యములు! అహా! ఈకార్యసముద్రమంతయు నీదునది కాంతా తిలకమే కదా- పురుషుడీ సంసారసముద్రమును అతిశ్రమముగా దాటుటకు నావ యాత్రీర

త్న మేకదా- ఉదయమాది రాముగాత్రి వరకును ఇన్నిపను లును చక్కబెట్టుకొని యీ మెహాలిటికి యములాగైనదగు శిశురాక్షసులను అతికష్టముమీద [illegible] తనపాదము లొత్తుటకై వచ్చిన పతీతిలకమ [illegible] మును [illegible] డెన్ని జన్మములెత్తి [illegible] కొనగలదు? [illegible] మిత్రములగు సాధ్వీ [illegible] లను గమనించక అకారణముగా [illegible] తులుండవు-

మన దృష్టిలో ఇదియంతయు [illegible] యముగా స్త్రీలకు [illegible] రముగా నుండునా? ఉండదు [illegible] నియు నిర్వహించగ [illegible] ముగా ఆలోచకపోవు [illegible] స్త్రీ [illegible] వలయునా అక్కరలేదాయన [illegible] విడిపోవుచున్నది- [illegible]

పురుషునకు అతి [illegible] ము స్త్రీలకు అం [illegible] నగా, లోకములో నివ్వెరు [illegible] బ్రతికి [illegible] యంతటి [illegible] గానుండును [illegible] పిండికొట్టవచ్చును- [illegible] లో స్త్రీ [illegible] పురుషునికి బంచి పెట్టి గృ హకార్య నిర్వాహణమొక్కటే తనపై పెట్టుకొన్నదని యి నవరలో వ్రాసియున్నాముగదా- ఇదిగో ఈకారణమువల

న నే స్త్రీ కను నిలక్షణ్యముగను, నిశ్చింతగను, నిర్భయము
గను, భారతస్వామి గృహకృత్యమహాసముద్రమును ఈ
దగలుగుచున్నది- ఆమెబుద్ధిని తత్కృత్య విశేషములయం
దు [illegible] విషయములందు ప్రసరిం
[illegible] నిరుప
[illegible] విశేషించి పురుషునికిప్రీతి
[illegible] ముకందు మన సంస్కృ[illegible]
[illegible] వారికి
[illegible] కనుముకిలుగదని
[illegible] స్త్రీ [illegible] కనికరము
[illegible] కొని చూడవలసి
[illegible] లేని వారిద్దులద్దెక్కి
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] స్త్రీ
[illegible] యునని పీర
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ఇప్పుడు స్త్రీలకు
[illegible] చెప్పగల
[illegible]

మనియు జ్ఞానదాయకమనియు దానికిట్టి ప్రయోజనమని ప్ర
త్యేకించి చెప్పనక్కరలేదనియు మరియును దాని కింతవరకని
ఇతమిత్థ గూడ చెప్పనక్కరలేదనియు నెంత యున్నతవిద్య
వచ్చిననంత ప్రయోజనమున్న దనియు మన వారు చెప్పవత్తురు. అది కేవలమును అనుభవమునకు దూరమయినమాట. ఏది కాని ఎంతవరకవసరమో అంతవరకే యుపయోగమగును కాని, అనవసరమైనది అమృతముకూడ నిరుపయోగమగుట యేకాక విశేషించి బాధాకరముగూడ నగునని వెనుకనే చెప్పబడినది. మన దేశపుటాచారమునుబట్టి మన స్త్రీలప్రయోజనము లెవ్వియో ముందు స్థిరపరుచుకొని వాని కనుకూలమగు విద్యను నిర్ణయించుట లెస్స — ప్రపంచయాత్ర నడపుటలో మనస్త్రీలు ప్రత్యేకముగ గృహకార్యములను మాత్రమే తమవంతుగా బంచుకొన్నారు — కావుననే "గృహిణీ గృహ ముచ్యతే,, అని చెప్పబడినది. విద్యయనగా ఆర్థికము, ఆధ్యాత్మికమునని ద్వివిధము. ఆర్థికము ధనాదిసంపాదకమయినది, రెండవది జ్ఞానసంపాదక మయినది. సంపాదకవిద్య మనస్త్రీలకు కడ్డాయమును అక్కరలేదు, ఆ భారమంతయు పురుషుడే వహించినాడు. స్త్రీలుకూడ ధనము నార్జించి పురుషునకు తోడ్పడగూడదా యందురేమో! ఇల్లు విడువకుండ ద్రవ్యమెన్నడును అర్జించజాలరుగదా. "ఇల్లువిడిచినది యిల్లాలుగానేరదు. గృహమువిడిచి పైసంచారము చేయునది గృహిణియెట్లగును? పురుషుడును ఇల్లువిడిచి, స్త్రీయును ఇల్లు విడిచి స్వేచ్ఛగ దిరుగుదురేని యిక యిల్లేమిగా

వలెను? ఇంటికివచ్చిన అతిథిఅభ్యాగతులేమికావలెను. కావున విశేషవిధులయందు దక్క స్త్రీలు ఇండ్లు విడువరాదు. కావున స్త్రీలు ద్రవ్యార్జనమున కనర్హులు. పురుషుడు తెచ్చిన ధనకనక వస్తువాహనములను జాగ్రత పెట్టి వదుపయోగమునకు దెచ్చుటయే స్త్రీలవిధి. దానికి తగిన జ్ఞానమే స్త్రీలకు గావలెను. (1) గేహదేహములనుపరిశుభ్రముగ నుంచుకొనుట. (2) రుచికరముగ పాకముచేయుట. (3) పథ్యాపథ్య వివేకము. (4) వ్రాయుట, చదువుట, స్వల్పగణితము. (5) యథార్థజ్ఞానము. ఇవియే స్త్రీప్రయోజనపంచరత్నములు. ఇందు మొదటి రెండువిషయములకును అనుభవమేప్రధానముగాని కేవలవిద్యకాదు. పాకశాస్త్రము చదివి యెవ్వరును వంటచేయజాలరు. శిశుపోషణశాస్త్రముచదివియెవ్వరును బిడ్డలను బెంచజాలరు. అవి వారివారి అనుభవములనుబట్టి వడువదగినవే. ఒక్కొక్క యాడుది ఏమియు చదువుకొనకయే అమృతప్రాయముగ వంటచేయును. చదువుకొన్నామను వారితో నేకలు వంటతగులబెట్టుటను అనుభవములో చూచుచున్నాము. ఏవిద్యయును చదువుకొనకయే బిడ్డలను అణిముత్తెములవలె బెంచువారెందరో కలరు. చదువుకొన్నామనువారే తమపిల్లలను వర్యానవ్యాముగా నుండునట్లు చేయుచు నిరంతరరోగములతో గొట్టుకొనుచుండు వారినిజూచుచున్నాము. కావున తెలివిలేని కారణములను గల్పించి కొందరు కొంతంతలుచేసి చదువులేకపోవుటవలననే అనర్థములన్నియు కలుగుచున్నవని చెప్పినచో ఒప్పుకొనదగదు. [illegible]

ములమీద చదువు ఉండవలసినదే- కాని, స్త్రీకార్యము [illegible] అది యత్యల్పపరిజ్ఞానజకమయినది. కావుననే [illegible] ను చదువుటకును సరిపోవు [illegible] న్నాము— ఇందుకు ఉన్న[illegible] ములుగాని జే[illegible] పాధ్యాయనములుగాని యవసరము లేదు.

ప్రశ్న—ఉన్నతవిద్య ఆవసరము లేదనుమా [illegible] డు. దానివలన స్త్రీ[illegible] గలుగు నష్టమేమి? దాని[illegible] నంతి నష్టమున్న [illegible] చగూడదను [illegible] అవసరము లేనివి. కాని, అవియు [illegible] హారముగా నుండవా?

ఉ॥ ఆవసరము [illegible] నుక చెప్ప[illegible] ప్పములు మన[illegible] ల్పాహారము గలవి- [illegible] నవసరముగా [illegible] యుము తెద్దా[illegible] తదితర వస్తు[illegible] భ్రమయు [illegible] నన దొరకదో అప్పు [illegible] లేనిపోని యిబ్బం[illegible] పరిగూ? -మనకు అనవసరమయినప్పుడది [illegible] బాధాకరమే- కావున స్త్రీ[illegible] అనవసరమగుటచే బాధాకరమగుచున్నది- [illegible] —

ముందు శాస్త్రపాదనమునకు [illegible]మిత ప్రీతిని బొందవలెను.

ఉన్నతవిద్య యనగా [illegible] ప్రయాసమగదా? దాని
పేరు విని గానే [illegible] కలుగుచున్నది— అధర్వయ
న బ్రి [illegible] మొదలించి యు
ధము [illegible] ఒకో
క [illegible] 1000 9 [illegible] గురు
దా [illegible] సామా
న్య విద్యా[illegible]ము చే[illegible] [illegible] మన్నారు.
కా [illegible] అనేకకాలము
అమిత [illegible] ఆసక్తి [illegible] కావలసియున్నది.
ఎంతటి [illegible] చదువు ప్రారంభించినను ఎంత
[illegible] సామాన్యసాహి
త్య[illegible] సంపాదించునప్పటికి
బ్రి[illegible] [illegible] విని యో
[illegible] శీతోష్ణస్థితుల
ను [illegible] భావవతు
లు [illegible] మరియు [illegible] యున్నత
[illegible] పురుషులే కాని
స్త్రీ[illegible] పురుషులవద్ద చదు
వు [illegible]లకలును, అపూర్వ
[illegible] ఆనేక [illegible]

రచనా సంభారములకు అన్యమగును. కావున తొలుత స్త్రీ
లకు ఉన్నతవిద్యను సంపాదించుటకే సెలవు చిక్కదు—
అథవా యెట్లో తిప్పలుపడి శాస్త్రాధ్యయనము చేయుదు
రయా- దానివలన ప్రయోజనమేమి? ఉద్యోగము చేయు
ట మనకు ధర్మవిరుద్ధముగదా. ఆంగ్లేయస్త్రీలలో ననేకలు
ఉద్యోగములు చేయుటలేదా అట్లే మనస్త్రీలుకూడ ఉద్యో
గము లేల చేయగూడదని కొందరు మహాత్ములు ప్రశ్నిం
చుచు నెదుట పాదగట్టుచున్నారు- వీరికి నొక రెక్కతోయిన
చో ఖండాంతరములయిన ఆంగ్లేయుల దృష్టాంతరమొక్కటి
సిద్ధోత్కారమగుచుండును- ఈ రుజకు మంగు పరమే
శ్వరుడే అనుగ్రహించవలెను- వీరు ఆంగ్లేయపురుషులు
పుట్టి ఆస్త్రీలతోడి దాంపత్య సౌభాగ్యమొక్కసారి యను
భవించినమొదల అనంతరమెట్లు శివమాడుదురో వినను
గాను ధన్యులు— బాధావిమర్శనములేని కేవలగతాను
గతికత్వ ధ్యాలదృష్టివాదము మనదేశమున నెప్పుడంతరించు
నో తెలియరాదు- మనస్త్రీలు ఉద్యోగములు చేయవలెయు
నందులేని అట్లయినచో వారు ఉన్నతవిద్య నభ్యసించు
నూయభ్యంతరములేదు— అది కూడదందురేని ప్రయో
జనములేని తద్విద్యాసంపాదనమునకు హేతువులేదు—
ప్రశ్న— ఉద్యోగములు చేయకపోయినంతమాత్రమున
బుద్ధివిద్య యావశ్యకముండదా, విద్య దీపమువంటిదిగదా

అది లేనివారు పశుప్రాయులుగదా? కావున నది ఐహి
కయాత్రలో స్త్రీపురుషాదివిభేదములేకుండ నందరకును కేవల
జ్ఞానార్థమేల యుండగూడదు? ఉద్యోగము చేయనివా
రందరు పశుప్రాయులయి యుండవలసినదేనా.

ఉ:— అట్లుకాదు. పశుప్రాయులయి యెవ్వరును ఉండ
గూడదు కాని, "విద్య" యని సమష్టిగా చెప్పగూడదు.
దానిలో భేదమున్నది— ఎంతయినను విద్యయే. అది పూ
ర్ణముగా నెవరును సంపాదించలేరు. విద్య కంతములేదు—
కావున నెవ్వరికెంత యవసరమో ఆ భాగముమాత్రమే
సంపాదించెదరు. పైన చెప్పినట్లు అది మొత్తముమీద ఆర్థి
కము ఆధ్యాత్మికము నని ద్వివిధమయియున్నది. ఆర్థికవిద్య
మన స్త్రీలకక్కరలేదు. తెచ్చి పారవేయుట పురుషునకు
దాని నుపయోగపరచి అనుభవములోకి దెచ్చుట స్త్రీయు
ను సంసారనిర్వహణ సమయోపయోగము ఏర్పరచుకొనియు
న్న విషయములో, స్త్రీకి అర్థసంపాదన భారమున్న, తదర్థ
విద్యాసంపాదనభారమును పెట్టినచో స్త్రీ కుంగిపోదా? అది
యధర్మముకాదా? స్త్రీలకున్నతవిద్య కావలయుననికోరువారు
వారి నగాధమున దింపుటకేగాని వారి నుద్ధరించుటకుగాదు.
ఏమనగా వెనుక వర్ణించిన చొప్పున స్త్రీ తన 'అసంఖ్యా
క ప్రయోజనముల పట్ల అప్రమత్తయై శతావధాన మహా
'ప్రస్థములో మునిగి తేలుచుండుటగదా అట్టిస్థితిలో పైగా

ఈ ఉన్నతవిద్యకూడ వారికి కావలయునన్నచో ఇందు కింద కూడ, కొంత బుద్ధి క్లేశమును పంపవలసివచ్చి యున్నప్పుడెం త కష్టమును పొందవలసివచ్చును? గాకుడు - పురుషుడు, ఒకమూల ఇంటిపనులు, ఒకమూల పొలము పనులు, ఒక మూల రాచకార్యపు చిక్కులు, ఒకమూల ఆడుపిల్లలు పుట్టుకొని వచ్చినకొలదిని ... పనులు వెదకుట, కట్నముల బాధ! వాటికి డబ్బు తెచ్చునోపిక ఉన్న దొప్ప దు కొందరియును ... ! ... రు 1-0-0 ఇంటిఖర్చు - వచ్చు ... గా ఉన్నచో ట తినక తిన్న ... ల ... నది పనిపకరము ... కొట్టు కొనుచుండును - ... తెచ్చి పార వేయుట వాని విని - వానిని ... అనుభవమునకు ... మగవాని మనసులో ... వా రికే ... ఱ. ఒక్కొక్క ... కొట్టు మిట్టులా ... ఎంతగా ... వంపహారియు ... ఒక్కొక్క ... దోరియుచు వెర్రిముకిం ... యుగా గూరుచుండును - ... కు కారణమేమి? భావనమే ప్రధానము - తనకు పిధయున్న

పనిచేయుట బహుసులభము- విధిలేదనుకొన్నది బహుక
ష్టము- తన యింటిలో ప్రొయ్యిలోనికేమియు లేనప్పుడు
గొడ్డలి పుచ్చుకొని చెక్కపేళ్లు కొట్టినవాడు పొరుగింట రెం
డు తాటియాకులు తుంపి యిచ్చుట బహుభారముగా
జూచును- చూచుటయేమి? ఈయనే లేదు- అట్టులే ఉదయ
మున లేవగానే ఇంటి సవరింపులు తనకు విధియని మనసు
స్థిరపరచుకొని యున్నదగుటచే ఆడుది నిర్లక్ష్యముగ
ఆపనిలో ప్రవేశించుచున్నది—పురుషుడు బాహ్యవ్యాపా
రములు తనపై నుండుటచే ఆపనులకు బోవును- ఈ పను
లలో నెవరిపని మరియొకరిమీద పెట్టినను పర్వతమంత
భారమగును- సోలెడు బియ్యము అత్తెసరు పెట్టుమన్నచో
మగవాడు తన్నుకొనును— ఆవలనున్న విస్తరాకుముక్క
యొకటి తెచ్చుకొమ్మన్నచో ఆడుది గింజుకొనును—

కావున ఆడువారు పంచుకొన్న మహాకష్టమును పురస్క
రించుకొని వారినించుకంతయు ఇతర విషయ ప్రవిష్టలను
జేయక నిశ్చింతగా నుండనిచ్చుటయే సర్వోత్తమము- వా
రున్నతవిద్య నిచ్చినచో సంసారమూరుమూడు కావలసినదే-
ఏమనగా, హిందూకుటుంబినియొక్క ధర్మములకును ఉన్నత
విద్యకును చాల దూరమున్నది. ఉన్నతవిద్య నిచ్చిన[illegible]
ని తత్త్వవిషయ విమర్శనాలోచనాదులధికమయి బుద్ధి గృ
హకృత్యములనుండి దాటి సర్వదా బహిర్విషయములయం

వ్యాపారము చేయుచుండును- దాని సక్రికట్టుట యసా ధ్యము. పూర్తిగా తద్విషయ చర్చాప్రవిష్టు రాలగుటకును గృహకృత్యము లాతంకములగుచుండును. ఇందువలన ఉభయభ్రష్టగుట తప్ప మరేమియు మిగులదు- అట్టి నిరర్థక విషయమును వాంఛించుట నేమిలాభము?

ప్రశ్న—మీ ధోరణి చాల విరుద్ధముగా కనబడు చున్నది- మగవాడు తన వ్యాపారపు చిక్కులలో బడి యుక్కిరిబిక్కిరి యగుచుండగా ఆతని ఆసంగతి నే మెరుగక వంటపొయ్యికడ హాయిగా కూరుచుండవలెనను న్నారు — ఇదేమి యన్యాయము- కార్యేషుమంత్రీ అను న్యాయముచే పతివ్రతయగునది పురుషునికి మంత్రిప్రాయురాలై సమస్త కష్టములయందును తోడు నీడయై సలహా అందిచ్చుచుండవలెనని పెద్దలు చెప్పుచుండగా వంటపొయ్యికడ తన్నుగానట్లు హాయిగా కూరుచుండవలెననుట యేమి యుక్తము? పురుషునికి మంత్రివలె సలహాలిచ్చు టకు విద్య లేనిచో వలనుపడదు.

ఉ—మీరాగు చెప్పునది సత్యమే కాని, పురుషుని వ్యాపారములలో ఉన్నవా స్త్రీలు సలహా చెప్పవలసినవి అంతగా తటస్థించవు- స్త్రీలు సలహా చెప్పగినవి స్త్రీ లెట్లయినను తెలిసికొనుదురు- అట్టిసలహా ... శుభమునట్టి మేధా ... కు ఉన్నట్టి విద్య లేని

చే భంగము కలుగదు. పట్టి స్థూలదృష్టి యుక్తి వాదము చేయుటకన్న కష్టసుఖములును లాభనష్టములును చర్చించు కొనుట లెస్స — నే చెప్పిన సలహాను మీరు విమర్శనదృష్టి చే చూడలేదు ఐహికయాత్రలో హిందూస్త్రీధర్మముల కొక్క సుఖపర్యవసాయమందు ఉన్నతవిద్యయే పరమ విధాయకముకాదు- సామాన్యవిద్య చాలును—ఎన్ని సారు లు వ్రాసినను ఇంతియే- పునరుక్తియగుచుండును. ఇట్టి ప్ర యోజనమునకై ఈవిద్య చెప్పవలెనని ప్రత్యేకించి చెప్పు వరకును ఊరక స్త్రీలకు ఉన్నతవిద్య యనగత్యమన్న వాద మున కర్థముండదు- సోద్యమునకై ఒకప్పుడు సుదర్శనీ పత్రికలో ప్రకటింపబడిన ఫలోక్తి సంభాషణమొక్కటి యిక్కడ నుదహరించుచున్నాను—

—చదువుకొన్న భార్యతోడి సంసారసుఖము—

ఆయాసము నొంది యింటికివచ్చినమగడు;—

ప్రియురాలా! వంటయెంత మాత్రమైయున్నది? పిల్ల వారిమొగలు అల్లాడి ఆయాసమైయున్నది. నిండా ఆకలిగా నున్నది.

విద్యావంతురాలయిన భార్య;— తెలియదు—అయి నట్లు కానము—వంటవిషయము విచారించుటకు సావకా శముగలేదు.

మగఁడు— బిడ్డలెక్కడ?

భార్య;—బిడ్డలు ఇచ్చట లేరా? తెల్లవారిఎక్కడనే యుండిరి. ఇంటి చుట్టుపట్ల చూచితిరా?

మగఁడు;—వంట సావకాశమయినయెడల మతివేగ మయినను లేదా? ఆకలియగుచున్నది.

భార్య;—వచ్చెదను, కొంచెముతాళండి ,,కుటుంబినీ ధర్మరక్షావివేచని, శిశురక్షాదర్పణము, ,,అనువానిని రచించుచున్నాను పూర్తికావచ్చినది, స్వారస్యమయినపట్టు, చదువుతాను వింటారా?

ఆయాసముతో వచ్చినమగఁడు అదరణములేక మూలలో గూర్చుండి మూలుగుచుండెను,

ఈ విషయములో విస్తారము చర్చించుటకన్న ఇందు విషయములో నేను వెనుక ప్రశ్నించిన కొన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు కోరుచున్నాను- ఆప్రశ్నలివి

(1) పూర్వము స్త్రీవిద్య సర్వసామాన్యముగా కలిగి యుండెడిదా? ఉన్నయెడల అప్పుడు దేశమునకు దానివలన కలిగిన మేల్లెట్టివి? ఆవిద్య సామాన్యమా విశేషమా?

(2) తరువాత ఎప్పుడు స్త్రీవిద్య యంతరించినది? అందువలన దేశమునకు కలిగిన కీడేమి?

(3) తిరిగి యెప్పటినుంచి స్త్రీవిద్య యంకురించినది— ఇంతవరకు దానివలన కలిగిన కీడులును కలిగిన మేళ్ళును ఎట్టివి?

ఈ ప్రశ్నలకు సరియైన సమాధానము వచ్చునేని ఈవిషయము సమగ్రముగా తెలియబడును—

(1) పూర్వకాలమున రాజపుత్రికలుమాత్రము ముఖ్యముగా ఇంట గురువులనుంచుకొని చదువుకొనినట్లు సర్వత్ర తెలియవచ్చుచున్నది: రాజపుత్రికల ధర్మములు వేరు- ఏమనగా వారు రజస్వలానంతర వివాహనిషేధము లేనివారు- అంతఃపురమున తగినంత కట్టుదిట్టమైన స్థితిలో నుంచబడి తగిన గురువునొద్ద యౌవనారంభానంతరముగూడ విద్యాభ్యాసము చేయువారు- వారి సాధన సామగ్రి వేరు-అనేక దాసదాసీజన సమృద్ధికలవారు-స్వయముగా వంటమున్నగు గృహకృత్యములు చేయనక్కరలేనివారు-సర్వవిధములచేతను నిర్విచారమైన ప్రాభవము గలవారు— కాబట్టి ఆధర్మములకు విద్యాభ్యాసముగాని అది ఎంతకాలము చేసిననుగాని ఇబ్బంది లేనిది- కావున రాజపుత్రికలు తప్ప, సర్వసామాన్యముగా అనగా బ్రాహ్మణపుత్రికలు విధాయకముగా విద్యాపాండిత్యమును సంపాదించవలసినట్లును అట్లు సంపాదించినట్లును ఎచ్చటను గానరాదు- గార్గి మైత్రేయి మొదలయినవారొకరిద్దరు అరుదుగా కానవచ్చుచున్నారు— అది పురస్కరించుకొని ఆనాడందరును అట్టివారున్నారనుటకు వీలులేదు— అది విశేషవిధి—ఆమాదిరి పండితురాండ్రు ఈ కాలమునకు తగినంతలో ఇప్పుడును అందందుగల

కు-వారు ఇన్ని రాద్ధాంత సిద్ధాంతములక్కరలేకయే తమ మేధాసంపన్నతతో నెట్లో అక్షరములు నేర్చుకొని కాపురము చేయు దినములలోనే రెండవవారెరుగకుండనే చాలవరకు స్వకృషివలన విద్వాంసురాండ్రగుచున్నారు. నేను మునుపు వ్రాసిన మా ముత్తవతల్లి యోగణములోనిదే— ఆమె యెట్టి గరల్సుస్కూలునకును పోలేదు. ఏ పట్టాలును తొడుగకొనలేదు. కావున అట్లే అప్రయత్నముగా స్వయంకృషివలన తమ గృహకృత్యములకేమియు ఇబ్బంది లేకుండ సమయము చూచుకొని చదువు వృద్ధిచేసుకొను వారెట్లయినను చేసుకొందురు. దానికొరకింత అపద్ధర్మము వంటివలె ఆందోళనము జేయనక్కరలేదు. అవిశేష ప్రయత్నముగాను అబాధకముగాను విదుషీమణులగు వారి పట్టుల నొకరి యభ్యంతరమక్కరలేదు. ప్రస్తావనాంశమేమనగా, పూర్వకాలమున రాజపుత్రికలు తప్ప ఇతర గృహిణులెన్నతగిన విద్యావతులయి యున్నట్లు ఆధారము లేదు అట్లు సర్వత్ర కలిగియున్నయెడల అనేక విదుషీమణులు పురుషులువలెనే తమ పాండిత్యమువలనను గ్రంథరచనలవలనను పైకి వచ్చియుందురు— అట్టిచ్చటను గానము— పెటువచ్చియు ఆడను పాడను మద్దెల వేయును ఒకరిద్దరు గార్గి మైత్రేయ్యాదులు మినుకు మినుకుమనుచు కనిపించుచున్నారు— ఎవరు చెప్పవచ్చినను దుప్పవారి పట్టుచీర

సామ్యముగా ఈపేరులు మాత్రమే ఛట్టున చెప్పుచుం దురు- ఇందువలననే పూర్వకాలమున స్త్రీవిద్య సర్వ సా మాన్యముగా లేదని ధృవపడుచున్నది. దుర్భవారి వట్టాచే రె సామ్యము ఇచ్చట వివరించుట రసోచితము కాకపోదు- ఒకగ్రామములో దుర్భవారని యొకవైదికగృహస్థులున్నా రు- వారియింట గల స్త్రీలందరకును ఒక్కటే వట్టుచీరె యుండెడిదట- ఎవ్వరి యింటికైన భోజనమునకు పిలిచిన చో అందరికిని ఒకే చీర యగుటచే ముందొకరు ఆ చీర కట్టుకొని వచ్చి తిని వెళ్లి తరువాత ఇంకొకరు కట్టుకొని వచ్చుచుండెడువారట!——ఇదియు నారీతినే యున్నది- పూ ర్వము స్త్రీలకు ఉన్నతవిద్య కలదాయను సమస్యకు ఎవరు చెప్పినను గార్గి మైత్రేయులనే!! ఏమి? అది విశేషముగానే యున్నచో మరియెవ్వరును ఏలకానరారు? కావున అది వి శేషించి లేనిదే వాస్తవము, ఉన్నయెడల దేశమునకు కలి గిన మేల్కొట్టివి యనుటనుగురించి- సామాన్యముగా స్త్రీలు గృహమందే నివసించి పతి యిష్టానుసారము గృహకార్య ములు మాత్రమే చక్కబెట్టవలసిన వారగుటచే వారినుం చి ప్రత్యేకముగా దేశమునకు కలిగిన మేల్కొట్టివని ఏమిచె ప్పనగును? వారు విద్యాశూన్యలేకాబిందు సామాన్యవిద్య నభ్యసించనిండు- ఉన్నతవిద్య నభ్యసించనిండు- ఎట్టివారైన ను పాతివ్రత్యమును, యోగ్యతయును గృహకృత్యములు

[illegible]ందు తెలుకువయును మాత్రము వారి విధేయములు. అవి నాటినుంచి నేటికిని వారివారి స్వతస్సిద్ధజ్ఞానములతో డనే సంప్రాప్తములగుచున్నవి-చదువువలననే పాతివ్రత్యా దులు సిద్ధించవు- కనుక దానివలని ప్రత్యేకపు మేల్మిట్టిదని తెలియవు. కాని, కొంత లోకజ్ఞానము తెలియవచ్చును-

(౨) పూర్వము స్త్రీవిద్య కలిగియున్న పక్షమున నది ఇటీవల ఎప్పుడంతరించినది అందువలనకలిగిన కీడేమి యను టనుగూర్చి—పూర్వము స్త్రీవిద్య సర్వసామాన్యముగానే కలిగియుండెనేని అది ఇటీవల నశించుటకు హేతువులేదు- దానివలన తగినంత బాధ కలిగినపుడుగాని అది నశించదు- సుఖము కలుగుచుండగా నెన్నడును ఏదియును నశించదుకదా- మరియు దానివలన ప్రత్యేకించి కలిగిన మేల్మిట్టిదని చెప్పుట కాధారములేనందున దాని యభావముచేతం దలి కీడులును ఇట్టివని చెప్పజాలము. మొత్తముమీద విద్యాగంధ శూన్యలగుటవలన లోకజ్ఞానము నశించి అవివేకురాండ్రయి మూఢవిశ్వాసములలో మునిగిపోవుచున్నారనిగదా చెప్పవలెను?—అందున కంగీకారమే.

అట్లయిన మొదల వారికిచ్చువిద్య ముఖ్యముగా లోకోపకారకమయినదిగానుండవలెను-విద్యయనునంత మాత్రమున దానికి ఇయత్తలేదు ఆయా భేదములనుబట్టి ఆ యా [illegible]ములు కలుగుచుండును- పాకశాస్త్రము చదివిన చో

వంట నేర్చుకొనుట యుండవచ్చును- అంతతో ఆవిద్య అక్క రమునకే యుపయోగించునుగాని మరి యితర జ్ఞానమునకు బనికిరాదుగదా- ఇట్టి యుపయుక్త విద్య నభ్యసించిన కొంత జ్ఞానము కలుగుచుండును- అయితే ఇటీవల స్త్రీవిద్య లో పెంచుటవలన కలిగిన కీడేమి అను ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పవలసినచో ,,మా ఇష్టము,, అనికదా చెప్పవలసియున్నది? దానికి ప్రయోజనమేమిగా నుండెనను ప్రశ్నను విచారించుటలో స్పష్టమగుచున్నది—

3. ఇటీవల తిరిగి స్త్రీవిద్య యెప్పటినుంచి వృద్ధిచేయబడుచున్నది. అందువలన ఇప్పటివరకు తొలగిన కీడులు కలిగిన మేళ్లును ఎట్టివి? ముందింకను ఎంతవరకు వృద్ధిచేయవలసియున్నది- అనుటనుగూర్చి—

స్వదేశస్థ ధర్మములలో ఏ సడియును [illegible] లేక తమ చదువును వృద్ధిచేసుకొని కాపురము చేయు మానవతులె క్కువను చేసుకొనుచు నేయున్నారు. వారికి రెండవ వారు దగిన ఎరుగరు. కావున వారివిషయమట్లుంచి గవర్న మెంట్లు మిషను ఇతరంగ కృషులవలన దాదాపు 30-40 సంవత్సరములనుంచి స్త్రీవిద్యకు తిరిగి ప్రోత్సాహ ము కలిగింపబడుచున్నదనవచ్చును- కొలమంది స్త్రీ వార్తలను చదువను నేర్చుటయే కాక విశేషించి వ్రాతలు [illegible] నములు చేయుచు పత్రికలు [illegible]

ధములు రచించియు పురుషులతో సమానముగా వ్యవహరించుచున్నారు- కావున ఈపాటికి ఇందువలన ఏ మాత్రిము మేలు చేకూరినదో, ఏమి ప్రోత్సహింపబడినదో, కొంచెము పరిశీలించుకొనుటకు మనము తగిన స్థితిలోనికి వచ్చినాము. అయితే 100కి 5గురైనను అట్టి విద్యావతులు లేరయినందున దానివలన కలిగిన ఫలము లిట్టిదని చెప్పుటకవకాశమనియు జనసామాన్యమంతయు నట్టివారైనగాని దాని ఫలము స్పష్టపడగలదనియు కొందరు చెప్పుచున్నారు. వాని దే- కాని, కొన్ని దశలనుండి యది పునస్థాపింపబడి కొంతముందియైనను విద్యాంసురాండ్రు అయినప్పుడు ఈ సరికి కొంతయైన దానిఫలము కనబడకున్నదా? ఇప్పటికి కనబడనిది ఇకముందు మాత్రమేమి కనబడును? కావున నేకొంచెమైనా కనబడుట విధాయకము— కాబట్టి ఆ ఫలములెట్టివో పరిశీలించుకొని అందు ఏ మాత్రము లోటు తగిలినను ముందు భగీరథ ప్రయత్నముజేసి కాలేజీలను స్థాపించి సంపూర్ణాంగ్లేయయువతులను జేయుదము— ఏది?—

ఇంతవరకు కలిగిన మేల్ట్లవని వ్రాయుటకుగూడనొంత పక్షపాతముగా వ్రాయుదమన్నను ఎంత తడవాలోచించినను పంక్తి పడచుట లేదు....

ముందుగ గమనించదగినది పాతివ్రత్యము-హిందూయువతి కంతకన్న కావలసిన పరమార్థమింకొకటి లేదు.

కావున ఇంతవరకున్నదృష్టమైన స్త్రీవిద్యవలన పాతివ్రత్యమును కొంతవరకు ఉపకరించినదియును యోజించవలసియున్నది. నలోకానుభవమునను నిష్పక్షముగను పరికించినచో పాతివ్రత్యమును కాపాడుటకంతయు నుపయోగించుట లేదు. సరేకదా కొన్నికొన్ని చోటుల భంగకరముగానే కనబడుచున్నదని చెప్పుటకు సాహసించక తప్పకున్నది. ఇట్లు చెప్పవలసి వచ్చినందునకు మాకే లజ్జగానున్నది. విద్య యున్నదయినను సదుపయోగిమగుట లేకున్నపోయె నయినగా పాతివ్రత్యభంగము కూడ తటస్థించుచున్నదాయని శంకతోచవచ్చును. కాని, విద్యయును నాతికి ప్రత్యేకించి యొకరూపము లేదుగనుక దానిఫలము ఎటుమారిన నటుమారవచ్చును. భగవాన్ కార్తికేయాచార్యుడని యొకడు చోరశాస్త్రము రచించియున్నట్లు మృచ్ఛకటికమను నాటకమున చెప్పబడియున్నది — ఆవిద్య చదువుకొన్నవాడు కడు నిపుణముగా చౌర్యము చేయగలడు. ఇట్టి విద్యలన్నియు ఆయాప్రపంచక విషయములలోని మెలకువలను చెప్పును. అంతేకాని చిత్తమును అరికట్టు యోగ్యత నియజాలవు — సర్వశాస్త్రపండితులనిపించుకొను వారిలో ననేకులు సంపూర్ణాయోగ్యవర్తనులుగనుండుటయు ఏమియుచదువుకొనని వారిలో ననేకులు పరమయోగ్యులుగ నుండుటయు మనఅనుభవములో నిరంతరము గనబడుచుండుటయే ఇందుకు తార్కాణము. అట్టి

విత్త శాంతికరమైన దొకటి బోధ్యవిద్యయే. అది యిపుడు ప్రస్తుతిలో బ్రశస్తనీయమైనది కాదుగనుక దక్కిన వారి నా మ్మదు కావలయునని వాగులాడు. స్త్రీవిద్యయు పురుషులకే యోగ్యతకు ఎట్టి యుపకారమును చేయుట లేదని ఘంటాపథముగా చెప్పబడుచుండగా ఇక స్త్రీలనుగూర్చి చెప్ప వలసినదేమున్నది? ననేమిరా ఆ మాటయే తలపెట్టవలదని మానపెట్టుచున్నాము— కాగా, పాతిసత్యాది సంగీత ములలో నెట్టిదానికిని ఈవిద్య ప్రయోజనకారి కాదు-అయి తే- ఇందువలన యోగ్యతకు ప్రయోజనము లేదు ... గియును లేదు దక్కిన పాపమునకు విశేషముగా పనికివచ్చుచున్నది చాలదా ... ఇంగ్లీషు పయములో ఇప్పుడాచరణలోనున్న పద్ధతులను బట్టి చూడగా బాధ లేకపోలేదని చెప్పవలసినచ్చుచున్నది స్వాతంత్ర్యమును, ఇతరపురుషసాన్నిధ్య ... పము ను ఇప్పటి స్త్రీవిద్యకు పర్యవసానములయి యున్నవి ... వ్రాత్యమునకే రెండే వేరుపురుషులని వేరుగ చెప్పు ... ప్రసంగమగును-ఇది యాంగ్లేయులను జూచి తెచ్చి పెట్టుకొను మన్న మహానీతి—

పరే— పాతివ్రత్యముయొక్క తీవ్రాపేక్షలను ... ఏంచి యట్లుంచుదు- ... ... ప్రస్తుత ...

... లను.

అది బహుగహ్వరమైన విషయము— స్థూలదృష్టిలో భర్తకు దానివలన కలుగుబాధయేమున్నది? అందువలన. పరిశుద్ధమగు నిబ్బంది యేమియు బహుశః కలుగబోదు. ఆచరణయందెట్లయినతనభార్యకాకపోదుగదా. తన తోడికార్యములను కడు హెచ్చరికతోడను ఆనందముతో తను నెరవేర్చుచునేయుండునుగదా. తక్కిన ఆంతరంగిక పరమరహస్యవిషయమునుగూర్చి లేనిపోనిచర్చచేసుకొని వృథా చిత్తక్షోభపడనేల? మనోవాక్కాయకర్మలలో ఇదియొక్క మనస్సుకే బాధాకరమయినదిగాని తక్కిన వాక్కాయకర్మలకెట్టి బాధయు లేదు- అట్టిసంగతిలో వాక్కాయకర్మలకు ఎట్టిబాధయులేనంతవరకు మనస్సునకేల వ్యర్థముగా బాధ తెచ్చిపెట్టుకొనవలెను?

మనము సంపూర్ణముగా ఆంగ్లేయులమైపోయినప్పుడు గాని మనకు సుఖమే లేదుగదా-అంతవరకును మనము మానవులమేకాముగదా- కావున, ఈ విషయములో వారిదృష్టాంతరముల ననుసరింతము. (ఆంగ్లేయులలో ఒకస్త్రీ యింకొకపురుషునితో నొకగదిలో నేకాంతముగ నున్నను ఆమెభర్త యామె సెలవులేనిదే లోపలికి పోరాదట.) అని యొకకూనుమతమును తెచ్చిపెట్టుకొని నరిపెట్టుకొందము— కాని, ఆవిషయము విడిచిపెట్టినను తక్కిన ఏవిషయములలోమాత్రము ఏమిమేళ్లుకలిగినవి? ఏమి కీర్తులుతొలగినవి? వారిలో ముఖ్యముగా తొలగవలసిన పెద్ద

లేదు మూఢవిశ్వాసములుగదా. అందు కోట్యంశమైనను ఇంతవరకు తొలగినవా? లేదులేదు- ననేమిరాలేదు- ము న్ముట్టికిని లేదని మేము ఘంటాపథముగా జెప్పగలము- ఓ గతానుగతిక సోదరులారా! బాధానభిజ్ఞులారా! ఉప యోగానుపయోగ విమర్శనారహిత కేవల సాధురీతను లారా! ఏమి? ఏమాత్రమైన కొన వంగినదని మీరు ప్రమా ణముగా చెప్పగలరా? పుట్టిన మీ యింటిలోని ఆడువారిని స్మరించుకొనుడు— మీరు సుఖవిధానముగను- చక్క గ హైరాయిలుతో తలదువ్వి సిగ ముడిచి ఉమ్మెత్త పువ్వు వంటి కుచ్చెలలు జీరాడ, ద్రావిడ ప్రాచీనాచారమునవలె నవ నవ్యముగా కొంగు చుట్టు ద్రిప్పి గాడకట్టు కట్టి పైన షర్టు తొడిగి చేత పుస్తకములు ధరించి, రాజకీయసెంబ్లీ ప్రా ర్థనకుబోవు క్రిస్టియనులేడీవలె స్వేచ్ఛగ సన్యాసమం దిరముల కరిగి గుర్రక్కు ద్రిప్పుకుండ సమయమా తిలకాష్ట మహిషబంధములను ఉపన్యసించి వచ్చిన యన్నుల మిన్న తన దొడ్డిగుమ్మముకడ నూరుమండీ తనకు బిడ్డలు లేనందు కో, పుట్టి చచ్చుచున్నందునకో, ఏ గ్రహబాధ యున్నదనో లేక మరియెందుకో ఏ మొరకలదాసిచేతనో సోదచెప్పించ కొనుచున్నది-

ఇంటిలో చంటిపిల్లవానికి ఇంచుక జ్వరము తగుల [illegible] దిగదుడుపులు పెట్టుట మానదు— [illegible]

ఇక నొకటిరెండు దినములు లాజ్వరము తగ్గక అట్టేయుండి ఏ నీళ్ల విశేష మయిన కనబడగానే పుస్తకపు దిగదుడు పులకై మాలదాసరివానిని దొడ్డిలోనికి బిలిచి యూ సూ ధవంచకునికి కోడిపెట్ట నుకొని దిగదుడుపులు పెట్టుటకై కుంచమునిష్టము కుమ్మరింపుమన్నది- ఇంట నెవరిని తుమ్మ కొనీయుట- మూలలగాసిన నల్లియు ,,నాగాత్యములు,,— పిల్లలకు ఏ రోగమయినను కనబడెనేని ముందు చల్లని తల్లికి నైవేద్యములు, మరియు నెన్నో దేవతలు, ప్రత్యక్షములు, వీరభోగ వసంతరాయలు వస్తాడు, కామేశ్వరి మరి మొక్కువ్వడు- ఇవి గాక సర్వదా దయ్యముల భీతి— పిల్లపుట్టి యొక్కటే నా మేడునగుండ నుండెనా, చచ్చినవారు పేరులకు వచ్చుట: అమ్మా తల్లీ నీ పేరు పెట్టకనని ముడుపులు గట్టుట- స్వయముగానే దయ్యముపూని నేను వెంకమ్మను, పుల్లమ్మను, పేరుకు వచ్చినాను లేదా తీసుకొనిపోవుటకు వచ్చినాను నాకు దొప్పెడుగుడ్డ ఉదువా ఈమొదలయిన ప్రలాపములు, ఇంతలో వెంకటేశ్వరులు వచ్చియురుకుట- తోడబలుకుట- పలకరింపులు- పూర్వపు మొక్కుల బకాయిబాకీలకు ఝుక్తా- నాముడుపులు చెల్లించినారుకారా? చూస్తోండి చంపుతాను, కొడతాను, నేనెవరనుకొన్నావు. ఒళ్లు తెలియదా, ఇత్యాది గద్దింపులు- తిరిగి క్రొత్తమొక్కులు, ప్రమాణములు, క్రొత్తముడుపులు, ఇంతలో పంక్తిలో భక్త మేలయని సత్యనారాయణమూర్తివారి దాసరి

ములు- మూఢవ్రతములు, ఉపవాసములు, రోగములు- ఇవి యిట్లుండగా నిరంతరభూలోక నరకబాధ, నగలదయ్య మొకటొక్క- అనివార్యపరాక్రమము. మగవానిపాలిటి మతి భ్రమణ సిద్ధాంతము. హా! ఏమిచెప్పుదుము! ఒక్కటా రెండా? కాసంతా కూసంతా? అంతయు సామ్మ్ము- అంత యు మౌఢ్యమయమే. మౌఢ్యమునకు భిన్నమయిన మాన వీకృత్యమేదికలదు? మౌఢ్యాద్వైత సిద్ధాంతమే మన మా నవతుల పట్ల నిర్ణయింపవలసిన ప్రబంధము- తీర్థమునకు తీర్థము- ప్రసాదమునకు ప్రసాదము- విద్యకు విద్యయే— వివేకమునకు వివేకమే- దానికిని దీనికిని కాశీరామేశ్వర ములకున్నంత దూరము! ఉపన్యాసవేదికలపై నెక్కి "ఓసో దరీమణులారా! మన మందరము అజ్ఞానసముద్రమున మును గిపోవుచున్నాము. మనము విద్య నేర్చుకొని జ్ఞానవతుల ము కావలెను. అని [illegible] నుపన్యసించువారేకాని ఎట్టి విద్య నేర్చుకొనవలెనో ఎట్టి జ్ఞానము సంపాదించవలెనో ని ర్ణయించి చెప్పెడువారు కానరారు. అంతయు అనుకరణ ము- అంతయు ఆభాసమును ఆర్భాటమును- కీలెరిగి వైద్య ము చేయువారొక్కరును లేరు— విజ్ఞానచంద్రికవారి విమ లయు, ఆంధ్రప్రచారిణీవారి అమలయు చదివి పతకములు పొందుటవలన గలుగు ప్రయోజనమెద్దియు కానరాదు—

స్త్రీవిద్యనుగూర్చి ఇదివరకే చాలదూరము వచ్చి నాము. ముఖ్యాంశములు చెప్పి విరమింతుము- బాలికలను

విధాయకముగా చదివించితీరవలెను— బడిలోనెంతమా
త్రమును మగపిల్లలతోడి సంబంధముండగూడదు— ప
మతేడు యీడురాగానే బడి మానితీరవలసినది. అంత
వరకును బడిలో చదివిన విద్య స్త్రీలకు చాలును— ఉన్న
తశాస్త్రాధ్యయనమును ఆంగ్లేయవిద్యాభ్యాసమును స్త్రీల
కు లేకున్న మానకొంపలు మునిగిపోవునని గతానుగతికము
గా కంగారుపడుట యవిమర్శకత్వము- వారియను చదువ
ను స్వల్పగణితమును ముఖ్యముగా నేర్చి బడిమానినతరు
వాత వారివారి యవకాశములను, తెలివితేటలను, బట్టి
యింగ్లీషు నేమి యించుక వృద్ధిచేసుకొనుచో నభ్యం
తరము లేదు—

బడిలో చదువుకొనునపుడు ఇప్పటిపద్ధతి కర్ణాయము
పనికిరాదు— ఈ కోలాటములు, ఈ వెర్రిమొర్రిపాటలు
ఇత్యాదులవలన నించుకంతయు లాభములేదు- ఏపాపిష్ఠి పి
శాచ మీస్త్రీల నాశ్రయించి వారిని గెలవుచేసుకొని దేశ
మును కబళించుచున్నదో అట్టి పైనవర్ణించిన మూఢవిశ్వా
సములను నశింపుచేయు గ్రంథములు వ్రాయించి చదివిం
చవలెను- ఉపాధ్యాయులు ప్రతినిమిషమును పిల్లలనుగూర్చి
"ఓ బాలికలారా! స్త్రీలలో తరుచు దయ్యములుపట్టుకొని
బాధించుచుండుట మీలో చాలమంది యెరుగుదురుగదా-
అవి నిజముగా దయ్యములుగావు— ప్రపంచములో దయ్య
ములనుచు నొకవ్యక్తి యున్నదనుట వట్టిమాట- అందుకు

మునస్సే కారణము- దయ్యములు లేవనుకొను వారినెప్పు
డును అవి బాధించవు- వానియందు మూఢవిశ్వాసము పె
ట్టుకొని భయపడుచున్నవారికే ఇట్టి బాధలు కలుగుచుండు
ను- కాబట్టి మీరెన్నడును మీజీవితకాలములో దయ్యము
లున్నవని యెంతమాత్రమును నమ్మి భయపడకుడు, మీలో
నెవ్వరయిన ముసలమ్మలు దయ్యముల కథలు చిత్రవిచిత్ర
ముగా చెప్పినను మీరు నమ్మవలదు- అదియంతయు అజ్ఞా
నము- మరియు నిల్లు అమ్మవాళ్లు, వెంకటేశ్వరులు, పీరంపే
రంటాలు, కామేశ్వరి ఇత్యాదులు పూనుట బాధించుట,
మానవులకు ఉపకారాపకారములు చేయుట ఇత్యాదులన్ని
యు నబద్ధము. మనలను సృష్టించిన దేవుడొక్కడే తప్ప మ
రియెట్టి దేవతలును, దయ్యములును లేవు— ఆ దేవుడే
వెంకటేశ్వరులున్నగు రాక్షసులవలె మనలను ముడుపులు
చెల్లించలేదని చంపెదను కొట్టెదనని పీకుకొనితినడు- కేపు
మీరు సంతానవతులయిన తరువాత మీబిడ్డలుపోరుపె
ట్టినను మరియెట్టి నలత కలిగినను చక్కగా కారణమెరిగి
చికిత్స చేసుకొనుడు. ఎన్నడును దయ్యములనియు దేవతల
నియు భయపడి మొక్కులు ముడుపులుకట్టుచు కూర్చుండ
కుడు,, ఇత్యాదిగా స్త్రీలలోగల యజ్ఞానమంతయుబోవు బో
ధలు చేయుచుండవలెను. అట్టి గ్రంథములు వ్రాయించి అవి
యే పాఠములు చెప్పవలెను- మనమతమునుగూర్చియు మత
ములోని సద్విషయములను గూర్చియు సత్పతివ్రతలనుగూ

ర్చియు బోధించుచుండవలెను- స్త్రీవిద్యాభిమానులందరును
కూడ నట్టి గ్రంథములు వ్రాయించి పరీక్షలు పెట్టి పతక
ములీయవలెను—

మరియు వైద్యవిషయములో స్త్రీలకు ముఖ్య
ముగా బోధించవలెను— అందులో నెంతయున్నతవిద్య
నభ్యసించిన నంత యుపయోగమున్నది— అహా! అట్లయి
నచో నిక లోపమేమిగలదు? ఆయిల్లు స్వర్గమే కా—

సామాన్యముగా మన స్త్రీలు మనకెప్పుడు పడిశభార
ముగా నున్నదో అప్పుడే పెసరపప్పును చింతకాయపులు
సును వండిపెట్టుదురు. మరియు జ్వరకముచే కనులు మండు
చుపోవుచున్నను తప్పకుండ తెలకపిండికూర విస్తరిలో
పడినదే— మాయిల్లు కిల్లికొట్టుగానున్నను యింట నే
రోగి యున్నను ఎట్టి విధమున వంట చేయవలెనో ఎవరికే
ది విరోధించునో ఏది యనుకూలముగానుండునో తెలుసు
కొనలేక ముప్పతిప్పలు పడుచుందురు. చీటికిని మాటి
కిని మూఢవైద్యులకు విధేయులై వారి యనేక బహుమాన
ములచే సంతుష్టాంగ్యము చేయుచు వారికి దాసురాండ్రయి
యుండవలసివచ్చుచున్నది— పొట్టచించినను అక్షరమొక్కటో
శాస్త్రమొక్కటో తెలియని యీ మూఢవైద్యులు తామ
శ్వస్వాంతరులు అవతరించి వచ్చితిమని గర్వించుచు పాప
ము చేయురాండ్రైన ఆడువారిని అనేకవిధముల వంచించు

చుందురు. పదువురు పిల్లలుగల తల్లి ఆమూధవైద్యునితో నిమేషనిమేషమునకును పనిగలిగి వాడు చెప్పినట్లెల్ల చేయుచు మగవారికి తెలిపి కొంతయు తెలుపక కొంతయు వానికి దోచిపెట్టుచుందును—

“అన్నయ్యగారూ! నాలుగోకుర్రవానికి రాత్రినుంచి జ్వరమూ తలనొప్పి. ఊ—కాచిపోస్తూవుంది. తెల్లవారగట్ల మొదలు- మంచినీళ్లో అని గోలపెడుతున్నాడు. కాసిన్ని మంచినీళ్ల చుక్కలు గొంతుక తడపవచ్చునాండి,?

“అయ్యయ్యో! మంచినీళ్లే? సరిసరి! కొంప తీర్వకుపోదూ? మంచీలేదు నీళ్లూలేదు. ఈవేళకి పాస్తకంలాగు పడుకోనియ్యండి- రేపు చూశాం— అవునుగాని అమ్మాయీ! ఈవేళ ఏమీ కూరలేదు ఇంటికి వెళ్లితే మీవదిన కర్రిపుచ్చుకుంటుంది— ఏమి చెప్పను సమాధానం?,,

“సరిసరి! మాయిల్లోకటే మీయిల్లోకటేనా అన్నయ్యా? వొదినకి కూరే లేకపోతుందీ? ఏకూరలవాళ్లే ఆశ్రయించి నా కావలసినన్ని,,— అని నవ్వుచు తమ ఇంటిలో పాత్రావసరమునకు పథ్యమునకు దెచ్చుకొన్నవైనను సరే, ఉన్నవిట్టుకు దెచ్చి యొడిలో బోయుగా ఆ దొంగముండకొడుకవి మూటగిట్టుకొని తనదారినిబోవును— అప్పుడా కూర ఈయకున్న సాయంత్రిము బిడ్డకు చేయిచూచి మంచినీళ్లుపోయుంచడని ఆ యిల్లాలికి భయముగదా—

ఈ మూఢవైద్యులిట్లు దోచుకొనిపోవుటయేకాని నిజముగా వీరివలన నించుకేనియు లాభముకలదా? లేదు. వీరు వ్యాధులు కుదర్చకపోయిన బోయె. మీదుమిక్కిలి, తత్త్వములు తెలియక వస్తుగుణములు తెలియక వ్యాధియొక్క పూర్వోత్తర నిదానము దెలియక తోచినట్లెల్ల గచ్చాకును పుచ్చాకును నూరి మ్రింగింపుటతో విడువక విషపాషాణాదుల [illegible] రోగాదిజ్ఞానము లేకుండ ప్రయోగించి మరింత రోగములను [illegible]చుదురు — అయిననేమి? ఎవ్వరో వైద్యుడనును [illegible] పిల్లల తలిదండ్రులకు బాత్రిగ నిరాధారములగుటచే [illegible] అట్లు ఈ కుక్షింభరుల పాలబడక తప్పదు. అందుచేతను మనస్త్రీలు బొత్తుగా నజ్ఞానులగుటవలన అయినదానికిని కానిదానికిని గూడ ఆ మూర్ఖనే పెద్దనుజేసి తునకలు [illegible]చినిళ్లు కాసిన్ని త్రాగించవచ్చునా లేదాఅను విషయము [illegible] వానినే అడుగుచుందురు. వారికేమిగా? [illegible] పిల్లలు [illegible]సును.

[illegible] స్త్రీవిద్యయని ముఖ్యమూలము [illegible] దెలియుని [illegible] విషయము [illegible] కంగారుపడక మన [illegible] అన్నిటికన్న ముఖ్యముగా వైద్యవిద్య నేర్పబడు ప్రయత్నములు చేయుదురేని మనకొకగొప్ప సంసారలోపము తీరును.

అయితే, బాలికలకు, 10, 11 సంవత్సరములు వచ్చి పురుష స్త్రీగుణములకు చిహ్నములు కాన్పించగానే బడిమాన్పించవ

శాసనముచుంటిరిగదా ఇక నట్టి బాల్యదశలో వైద్యవిద్యనే ర్చుట యెట్లు అని శంకకలుగుచున్నది. నిజమే. ప్రాశ్నిక వచ్చిన తరువాతగాని వైద్యవిషయము బోధ్యము కాదు— అందుకేమిచేయవలెననగా, యీనాప్రాంతమునకుసా చక్కగా వ్రాయను చదువను గ్రహింపను బడులలో చదువు కొని యుండుగనుక తరువాత [illegible] క్కరిచేసి గ్రహించదగిన సులభశైలిలో వైద్యగ్రంధములువ్రాసి ప్రకటించి అవి పఠనీయ [illegible] గు వారికి పారితోషికమిచ్చుచుండ [illegible] ఇంగ్లాండులో [illegible] తుప్రు [illegible] చుచుండవలెను. [illegible] తను బట్టి యోచించి ఎట్లయిన స్త్రీలకు [illegible] కో రుచున్నందుకు [illegible] షయము వ్యాపిం [illegible] ప్రయత్నములు చేయవలెను.

ఇంతవరకు విద్యా పరాండ్రముఖులిమాట తలద్రిప్పుకొను [illegible] న కుటుంబలలో నొక్క యమ్మయేని వారు నేర్పినవిద్య వలన గలిగినఫలమేమియో ఒక్కవిషయమున నేని రుచిచూపిన పున్నెమునబోలేదని చెప్పుటకు విచారించుచున్నాము. [illegible] క్కచోట అర్ధముబద్ధమును మరెద్దియో నిబద్ధము [illegible] ప్యముగా చువ్వలుమాలే తలమాలుచు వచ్చుచు

స్సవి- కావున స్త్రీవిద్య కావలయునని కోరువారు దానిఫల మేమియని వితర్కించి తత్ప్రాప్తికై ప్రయత్నింతురుగాక.

—స్త్రీలకు గానవిద్య—

మా బా స్త్రీవిద్యనుగూర్చి వ్రాయుట ముగియకుండగనే వారి గానవిద్యనుగూర్చి కూడ బిట్టు చర్చించుట విధాయకమగుచున్నది-

ఇప్పుడేయింట జూచినను బాలికల ((సరిగమ, సరిగమ పధనిసలే వినవచ్చుచున్నవి. హార్మోనియముల ప్రియమధికమయినది- బాలికలతోబాటు హార్మోనియములేని గృహము కానరాదు. ఇప్పుడు సంగీతపు మాష్టర్లను బెట్టి ప్రతినాగరికుఁడును కూడ పిల్లలకు సంగీతము చెప్పించుచున్నారు—ఈ గానము వారిట్లు చేయుటకు కారణముల నిట్లు చెప్పవచ్చును—

(1) సహజముగా పురుషకంఠముకన్న స్త్రీకంఠము శ్రావ్యముగను లాలిత్యముగను ఉండును. కావున గానము స్త్రీలే చేయుట సమంజసము- (2) ఈగానము కులటలయిన వేశ్యల పాలగుటవలన దీనియందలి మక్కువనుబట్టి యువకులు వారివలలలో చిక్కుకొని చెడిపోవుచున్నారు కావున అట్టి మనోహరమయిన గానము తమ కులకాంతలవలననే పొందగలుగుదురేని ఇక వేశ్యల నంతగా ప్రేమించరు- (3) పురుషుడు వెలుపల కానన్ని కష్టములొందివచ్చినను తన

యింట తనకాంత హాయిగ వీణో హార్మోనియమో గైకొని యొక్క రాగము పాడినచో ప్రాణ మెంత సుఖముగానుండును! వానికష్టమంతయు నెక్కడిదక్కడనే పోవును గదా, కావున మనకాంతలకు గానవిద్య చెప్పించుట ముఖ్యము,,—

ఇందుల యుక్తాయుక్తములను గూర్చి చర్చింతము-

—స్త్రీకంఠము లలితముగా నుండుననుటను గూర్చి—

సామాన్యముగా స్త్రీకంఠము సన్నదిగా కంయ్యిమనుచు వినబడుటచే నది అనభిజ్ఞుల దృష్టిలో లాలిత్యముగానున్నట్లు కనబడునుగాని సంగీతశాస్త్రమందు నిజమైన పరిజ్ఞానముగలవారట్టి సన్నగొంతుపాటలను గౌరవించరు. సంగీతము యథాశాస్త్రముగా పాడవలయునన్న పురుషగాత్రమే అందుకర్హమయినది. దశవిధగమకములను పలికించి మంద్రస్థాయిని పనిజేయుటలోనును నాభిస్థానమునుండి గంభీరమయినస్వరము నాలాపించుట యందును పురుషగాత్రమే పాటవమయినది. తచ్ఛాస్త్రమందును తన్మార్గమందును ప్రమేయము లేని కేవల శ్రోతలు మాత్రము గొంతు కొంచెము సన్నముగా నుండగానే సంతసింతురు. సంగతులను ఒదిగించి పాటను గుత్తముగాను తృప్తికరముగాను పాడుటకు పురుషగాత్రమే సరి—

మరియు స్త్రీలెంత మొండికెత్తి పాడినను వారివెంటనే పుట్టినటువంటి లజ్జ వారిని బూర్తిగ విడిచిపెట్టదు— సం

వుట లేదు- ఈరసికులకు అంగమాత్రము విద్యార్థినీగాన మును పారగ్రహణతయు నెచ్చట నేర్చిరి? గానవిద్యను ప్రేమించునంత సరసహృదయులే అయిన [illegible] వారు అష్ట గాయక శిఖామణులను సేవించి [illegible] మనో[illegible]ధమును దీర్చు కొందురు గాని ఈగేదెకం[illegible] చెంతకు జేరరు- పిల్ల మొదం పిల్లకేమిసంగీతమువచ్చును? [illegible] వెళ్ళినా కప్పిపుచ్చగా [illegible] అప్పుడందురుగనుక ఏదో విధముగ [illegible] పాడుమ నుడు— [illegible] [illegible] నా [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] గానము నా[illegible] [illegible] చున [illegible] అంగీకరించినను [illegible] దే యు[illegible] స్త్రీ [illegible] —

వీణనో [illegible] కర్ణరసా యనముగా [illegible] మూర్ఛనలను అది బాగుగ నున్న ఏకాదశ [illegible] గానమునా ర్పించి వెడలునాయని కొందరు స్థూలదృష్టులు ప్రశ్నింతు రు- అట్లయినచో, కేవల రతీదేవివలె కులకాంత తనకయ్యు ను సర్వస్వాతంత్ర్య కేళీవిలాసములుతీర్చుటకై చేతుల [illegible] వగలసిదముగా నుండగా నామెను పరిత్యజించి

పగలు జూచిన రాత్రి కలలోనికి వచ్చుచు నిరంతరధూ
మపానపానముచే మసి బొగ్గులలో ఐక్యమైన [illegible]
దవ్వులు గల వేశ్యామూర్ఖులజేరియున్న శృంగారశేఖరు
లేల చెడిపోవుదురు? తనకాంత యందుకన్న ఆదౌర్భాగ్యశ్రీ
గోమణులయందేమి విశేషమున్నది? కావున నష్టే వేశ్యా
ప్రియులయినవారికి వారిరూపరేఖావిలాసములుండబోలె వా
రిగానమును హితముగానుండును- కులకాంతలు రాలుగర
గినట్టు పాడినను వారికి సహిముగా నచ్చదు- కావున అ
యూ [illegible]——

స్త్రీ [illegible] లు చెప్పు నుపపత్తులు యుక్త
ను [illegible] పైంగాదించిన వె డుచ
[illegible] అయినను మూడవ [illegible]
[illegible]

[illegible] శ్రీమనుజెంది యింటికి వచ్చినప్పుడు
భా [illegible] తని [illegible] మనోహరముగా పాడు నేని
యం [illegible], అనుటనుగూర్చి—

[illegible] ను తెరిగినవారు స్త్రీగా
నమునకిం [illegible] యిదివరకే వ్రాసియున్నా
ము. అంతనను నవ్వండలజ్జాన్వితలగు మన కులస్త్రీలపాట
మరియు సంతృప్తికరము. ఇక నితరులవిషయములోనైన
[illegible] 100కి 95గురు నిజముగా సంగీతము నంతగా ప్రే[illegible]

చినవారే. అట్టివారికి తనభార్య సంగీతము పాడినదన్న మెప్పులేదు. పాడలేదన్న విచారమునులేదు. కావున నట్టివారివిషయమున భార్య కిష్టించి నేర్చుకొన్న సంగీతము వ్యర్థము. అది యితరులను సంతోషపెట్టుటకే యగును- తక్కున సంగీతాభిలాష [illegible] మోదాది ఆరునెలలో ఇట్టిశృంగారచేష్ట [illegible] అంతట గర్వవనులయి [illegible] లును అంతట ను పిల్లలు [illegible] చేష్టలును వారికొకనే [illegible] నేను సంగీతప్వము లతోడను [illegible] అధికారచ [illegible] నన [illegible] సగుదురు [illegible] ములతోడను [illegible] ములనేను నస్త రులతోడను వారిండ్ల [illegible] భర్త తిట్టుటయు భార్య [illegible] నేతదా [illegible] యకలహము లతోడను [illegible] నేమి?

కావున [illegible] స్త్రీలకు సంగీతవిద్య నేర్పించవలెనని [illegible] చెప్పవంగ [illegible] లములని మా [illegible] దుష్ఫలము [illegible] హేతువులు కలవని మేము ఘంటాపథముగా చెప్పసాహసించు చున్నారము.

లోకములో నేపనియైననునరే తగినంత విధాయకమగునప్పుడే అనగా చేయుటకు బాధకలుగునప్పుడే దానిని చేయవలెనుగాని లేక అనవసరముగా తెచ్చిపెట్టుకొందుమని అది విఫలమగుటయేకాక దుష్ఫలమును గూడ నీయకమానదు.

స్త్రీలకు గానవిద్య నేర్పకున్న నెట్టియిబ్బందియు కలుగదుగనుక అట్టి అక్కరలేనివానిని దెచ్చిపెట్టుకొనుట అనుపపత్తులకు కారణముకాకపోవునా?

కావున స్త్రీల గానవిషయములో నెట్టియనుపపత్తులు కలుగునుగా

ఈ గానము స్త్రీలలో నెప్పుడున్నదోకాని తొలుతనుండియు దానికి గౌరవప్రవృత్తులబ్బలేదు. ఇతర శాస్త్రవేత్తలవలె గాయకులు గోష్ఠియందు శిష్టజనపరిగణనీయులు కాలేరు. సామాన్యులుగానే చూడబడుచువచ్చిరి. వేదములో గూడ గాయకులు నిషిద్ధులుగా జెప్పబడిరని తెలియుచున్నది. ఇందువలననే గానశాస్త్రమందేదో గొప్ప విపరీతమున్నదను ప్రవాదము గదా. పురుషులవిషయములోనే అట్లు జూడబడుచుండగా ఇక స్త్రీలవిషయమును వేరే చెప్పనేల? సుతరామును బనికిరాదని విస్పష్టమగుచున్నది. మన సామాన్యబుద్ధిచే యోచించినను, గానమునందొక్క మనోహరత్వగుణమున్నను తత్ఫలములయందుమాత్రము దోషములే ప్రతిఫలించుచున్నవి. కావున నే

[illegible]నట విటగాయకులు,, అను నికృష్టగా [illegible]యకులు చేర్చబడిరి. అది యథార్థమే- ఎక్కడనో నూటికిని కోటి కిని ఒకరిద్దరు మాననీయులున్నను తరుచు సంగీతపాఠకులు విటనటాదులలోనివారును లేక ఏ విధముచేతనైన నేమి తత్సంబంధము గలవారునయి యుండుటను జూచుచున్నాము- కావున సంగీతము ఆశ్రి[illegible]శ్రిత భావమునుబట్టి తగనంత యోగ్యతకలది కాకపోవుటకు తటస్థించుచున్నది—

ఇట్టిసంగీతము స్త్రీలకు [illegible] చేసిన యెడ [illegible] కుల కాకరమగునని చె[illegible]? ఇది చాల [illegible] మయినది. మనసును పరవ[illegible] [illegible] [illegible] మైన ముంచిటలో [illegible] యుద్వ [illegible]— స్త్రీ [illegible] ముందు నేర్పరులున [illegible] [illegible] మనోహరముగా గానమ [illegible] [illegible] లు అదివరకు [illegible] [illegible] మనస్సు [illegible] [illegible] కొంతకాలము [illegible] [illegible] ములు పక్కగా గానము [illegible] [illegible] జ్ఞానముగల స్త్రీలకును అంతియ- స్త్రీ [illegible] సాధ్యము యునంతవరకు ఒకరిప్రక్కయ [illegible] [illegible] తెన్నునవారు పోవుచుండుటకు [illegible] నిస్సంగ [illegible] [illegible] కొనుచుండవలెనుగాని [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ల కిం [illegible] కంతయు నెడమిచ్చుచుండరాదు- అట్లిడమిచ్చెదమేని

యది యూరకపోనీయదు— వికారములకు హేతువగును. సర్వత్ర అట్లు జరుగునని చెప్ప సాహసించలేముగాని మూడువంతులు విధాయకముగా జరుగవచ్చును— సంగీతము శృంగారరసాశ్రయమైనది. కావుననే ఇదెంత చిత్తరంజకమైనదయినను ప్రశాంతచిత్తులకు సేవ్యమయినది కాకపోయినది

ప్రశ్న— సంగీతము శిష్టజన సేవ్యమయినది కాకపోయినచో ,,గానప్రియో మోక్షః,, అనియును ,,మద్భక్తా యత్ర గాయంతి తత్ర తిష్ఠామి నారద,, యనియు నిత్యాదుల వలన గానము విష్ణుప్రీతికర మెట్లగుచున్నది? మరియు నారద తుంబుర్వాది మహాత్ములీ గానవిద్య నేల సేవించిరి? అది యట్లుంచి నేఁటి కాలములలోఁగూడ త్యాగరాయాది మహాభక్తులీ గానమువలననే ఎట్లు తరించిరి? అట్టి నిర్వాణసాధన మగు గాన మేల సేవ్యము కాదు?—

ఉత్తరము— మీరు చెప్పినది సత్యమే కాని ఇందు బహు విపులముగా సూక్ష్మదృష్టిచే యోజించినచో కొన్ని భేదములు కనఁబట్టును— త్యాగరాయాదిమహాత్ములు కేవలభగవద్భక్తిపరవశులయి యాభక్తిని వ్యాప్తపరచుటకై గానమయమయిన కీర్తనలచే భగవంతుని కీర్తించిరి— అనగా భక్తినే పురస్కరించుకొని దానికి గానము నంగముగా జేసికొనిరి— ఇప్పుడును అట్టి నిష్పాపచిత్తులు కేవల భక్తిపరవశులయి గానముచే నాభక్తిని విరజిమ్మువారు

కొందరుగలరు— అట్టివారివిషయమున నది నిర్బాధకమ
యునదే కాక ప్రయోజనకారియు నగుచున్నది- కాని,ఆది
సర్వత్ర లేదు- ఏమనగా గానము ద్వివిధప్రయోజనమై
యున్నది— (1) భక్తివ్యాపనకు గానమును సాధనముచే
సుకొనుట (2) గానవ్యాపనకు భక్తికీర్తనలు సాధనముగా చే
సుకొనుట— కేవలభక్తి తత్పరులైనవారు తద్వ్యాప్తికి
సంగీతమును సాధనము చేసుకొనగా నిప్పటివారిలో నకేం
లు కేవలగానతత్పరులై తద్వ్యాప్తికై వారు భక్తికీర్త
నలను సాధనముగా జేయుచున్నారు- ఇందులో నిదియే
భేదము—

కావున నిప్పటి పాటకులలో ననేకులకు భక్తి వ్యా
పించియున్నదనియు అందుకొరకై భగవత్కీర్తనలను గాన
ము చేయుచున్నారనియు తలపక గానాసక్తియే వ్యాపించి
యుండి అది వట్టిరాగములతోడను స్వరములతోడను పా
డినచో తగినంత రక్తికట్టనందున అందుకొరకై ఏతద్భృల
తోడనో అర్థమొకటెలియని కీర్తనలతోపమున దానికి రస
పోషణ జేయుచున్నారని యెరుగవలెను— ...
యందెంతయుంపో జావళీయందును అంతేయుండనియు ...
మించి జావళీలయందే యెక్కువయాసక్తియనియు జెప్పవ
చ్చును- ఒకవేళ గాయకులకు కృతియందే మేని గౌర
వమున్నచో అది ఆ కృతులయందలి సంగతులనుబట్టి కలి
గినదే కాని అందలి భక్తిభావములనుబట్టి కాదు—

కావున సంగీతము కేవలభక్తిపరవశతచే సేవించునప్పుడే అది యోగ్యమైనదగును గాని [illegible] సేవించునప్పుడది [illegible] రముగుట [illegible] పురుషు [illegible] ఇష్ట గుణముగా [illegible] కేవలశృంగార రసాన్వితమైన దేవతలనదగు విలాసి [illegible] నది నవరస శృంగారరసమును నుసించి చిత్తచాంచల్యము [illegible] వికారమునకు హేతువగును —

కావున నిర్వికార [illegible] చిత్తులుగానుండదగిన కులకాంతామణులు [illegible] పరవశత్వాదిదోషములను [illegible] నియమము కాదు- అనగా [illegible] పరమ [illegible] యను [illegible] లేదు- వారివా [illegible] పాడుకొందు [illegible] అనుమను సరిగమ పధనిస లక్ష్యమేమి.

[illegible] పురాణములు కులస్త్రీలు పతివ్రతలు [illegible] ఉపాధ్యాయులను [illegible] గానవిద్య నభ్యసించ లేదా? మరియు [illegible] మేకాకుండ నాట్య [illegible] మును కూడ నభ్యసింపలేదా అందుచెప్పినచో వారేలచేసిరి?

ఈ— పూర్వముపూర్వమాయని యెట్లును యు.కి. పోనగునపుడు అపద్ధర్మముగా పూర్వాచార పరిమాణముగా గైకొని చెప్పుచుండుట యిప్పటి నాగరికులకు పరిపాటియై నది— అంతేకాని నిజముగా పూర్వాచారముల ననుసరిం చు తలంపునగాదు— అయినను ఇందుకు పూర్వులను ప్రి మాణము చెప్పుచున్నారుగనుక సమాధానమువిన గు—

ఈ విషయములోకాదు మరేవిషయములో [illegible] పూర్వస్త్రీలను దృష్టాంతరమిచ్చుచుందురుగాని ఆ స్త్రీలెవ రో ఎవరికెవరిని ఉపమాన మిచ్చుచున్నారో అజ్ఞానము లేదు. స్త్రీల గానాభినయాది [illegible] గూర్చిగాని వారి తపస్వాలా [illegible] యి ర్యాదులనుగూర్చి [illegible] చుం దురు— ఇందేమయిన [illegible] కాంతలలో జరుగు విరుద్ధములనుగూర్చి [illegible] చున్న ప్పుడందుకు పూర్వప్రవృత్తి [illegible] క్షత్రియస్త్రీలు కేవలభో [illegible] రాదులమువా [illegible] పరవశ లై యుండెడువారు. వారి [illegible] లనుబట్టి గానికవి బాధించక పోవచ్చును. వారికి అంతఃపురి [illegible] కాపున వారెంతచిత్తస్వాదకర [illegible] యములలో వర్తించినను కేవల స్వీయపురుషులకేగాని [illegible] లవిధము చేతను సంబధముండదు. [illegible]

థకము— కాదందురేని. మనకాంతలు దిట్టముగా సు
పానము చేసి యుదేమని యడిగిన చో పూర్వము సీతాది
పతివ్రతలు సురాపానము చేయలేదాయని రామాయణ
లోని శ్లోకముల నేల రుజువుచూపగూడదు? కావున చి
త్తోన్మాదకరములయిన సురాపాన నృత్యగానాదులు రాజస
తోచితములుగాని సపనకు బనికిరావు—అనగా అవియనే
యు రాజస మర్యాదలుగాని సాత్వికమర్యాదలుకావు—

పూర్వకాలమున క్షత్రియకాంతలకైనను యిం
యవివేక పద్ధతులతో గానవిద్య నేర్పెడువారా? లేదు
పత్నులైనను వృద్ధబ్రాహ్మణాదుల నేర్పఱచి వారివలన
నేర్పించినారు. ఉత్తరకు బృహన్నల నృత్యగానములను
నేర్పినపుడు అతడు పేడివాడు. కావున నిర్బాధకమైనది.

ఇప్పటికాలమున మన యాడుపిల్లలకు నేర్పెడుగురు
వులనుగూర్చియు వారి పద్ధతులనుగూర్చియు నెంత[illegible]ంచి
నను చాలదు— దేశము నిర్జీవమైనది— స[illegible]
ర్శనము కలలోని వార్తయైనది— గతానుగతికత్వము
రాజ్యమేలుచున్నది— అక్కడ సిరస్తాదారుగారిపిల్లకు సం
గీతము నేర్పించుచున్నారట యనగానే ఇక్కడ మన
వలుగారిఅమ్మాయిలకు మొదలుపెట్టించితీరవలసినదే—
దాని ఫలాఫలములెట్టివో అవసరానవసరములెట్టివో ఆలో
చనతో పనిలేదు. ఆహా! ఎంత యవివేకము! ఎంత లోప[illegible]
యము—

పెద్దబొ [illegible] నతె వెంగి కన్యాధానము చేయు [illegible] యీ [illegible] నులు [illegible] వృద్ధ [illegible] తావు చేసు [illegible] చే [illegible] ముగానే [illegible] కీర్తి [illegible] శృంగార రసాధిష్ఠాన [illegible] యందు కొని [illegible] ములు [illegible] ము లేని సింగింగు [illegible] ముండి శిష్యు రాండ్రను గురు [illegible] గాను [illegible] పరవశు అయియున్నప్పుడు చూడని వారి జన్మము లేటికి? హా. ఎంతటి గూఢాండము!

శిష్యురాండ్ర [illegible] ముగాని వయసు, [illegible] ముని [illegible] ఎటువంటి [illegible] ముంచును— ఇక [illegible] లేదు [illegible] లో [illegible] లేనా అగ్నిసాక్షి [illegible] వర్తనము చేయు [illegible] లో అయిన [illegible] అథవా— అ [illegible] అకృత [illegible] వనశబ్దమునకు [illegible] సప్ర [illegible] తన్మాత్రః

యౌవనే ముకుళిత స్తనమూర్తి। వృష్టి లెక్క వణిక్కు
భూమి, అయినప్పుడు అప్పు డప్పుడే సానబట్టుచున్న [illegible]
ఖడ్గము వంటి పిండ్లీ గూర్చుండు. అవ త్తనము చేయుచు [illegible]
జగన్మోహనమయిన సంగీతము- దానికిగ తరుగ! అది అం[illegible]
పురములలో నున్న వారికిగూడ ఎవలకు బలవంతమున [illegible]
లాగు దుష్టస్వభావముగలది— శృంగారమును మాష్టిం[illegible]
ప్పను అనువాదము మాదక చిత్రములను గూర్చి చెప్పనేల?
ఇవియున్నయు నట్లుంచుము— ఆ సంగీతము నకు అలంబన
సాధనముగా చెప్ప సాహిత్యములా పచ్చిబూతులు! మానవ
కమ్మలకును నపుంసకులకును గూడ కామోద్రేకమును
కలిగించునవి! సామిని రమ్మనియు విరహము సహించ లే
ననియు మన్మధుడు దయ లేనివాడై హృదయము బద్దలు
కొట్టుచున్నాడనియు కౌగిలిచ్చి పొమ్మనియు అధరము
కొరుకుమనియు వే వేగము రతిక్రీడల దేల్చుమనియు,
నిత్యాది మాన సాపవారములు! పైగా సర్వసాధారణ[illegible]
ము! అదేమని యడుగువారుందరు— వారియిష్టము.

సుదర్శని.

తెలుగుపక్షపత్రిక.- ఇందు అనేకవిషయములు ప్రకటింపబడుటయేకాక విశేషించి యీది మూఢవిశ్వాసవినాశమునకై కంకణముగట్టుకొన్న పత్రిక. ఇందలి వ్యాసములు కడునిర్భయముగాను, గంభీరముగాను, వ్రాయబడుచుండును చందా సాలుకు రు 1-8 ౦ మాత్రమే.

మరియు నీకార్యస్థానమున వెలువడు గ్రంథములు.

1. మం[illegible]కరము—

అత్యద్భుత[illegible] నాటకము- శ్రీ రేవియర్ [illegible] కథలలోని మనగురు[illegible] కథాశ్రయమును వ్రాయబడినది- వెల 0—8—0లు.

2 బల[illegible]యము.

శశిరేఖా పరిణయ నాటకము-మాయా[illegible] యను ఘటోత్కచు [illegible], [illegible] పాత్రలు [illegible]- వెల రు 0—8—0.

3 శంకర రామాయణము, హరికథ—

ఇది [illegible] శైలిలో వ్రాయబడినది- ఇందలి కృతులకు స్వరము కూడ ముద్రింపబడినది- ఇందువలన హరిదాసులు [illegible] వ్రాయువారికి చాల సదుపాయము- వెల రు 0—8—0 లు.

4 మతమతాంతర పురోహితమహాసభ—

ది చక్కని మతవిషయిక ప్రహసనము- వెల రు0-8-0లు

5. సుకేశి. ఇదియొకచిన్నవల- చూచుటకు చిన్నదైన

వలె ముకుళిత నేత్రములై వృష్టిలక్ష్య ఫలితక్ష
ము!, అనునట్లు అప్పుడప్పుడే సాగబట్టుచున్న
కాగడాల వంటి పెండ్లికొడుకులు. అవతరించుచేయునట్టి
సన్మోహనమయిన సంగీతము. హానికర తరుగ! అది అంతః
పురములలో నున్న వారికిగూడ తలవంపు కలవంతము
లాగు దుష్టస్వభావము గలది — రాళ్ళు కరగును మోడ్లు చిగు
ర్చును అనునట్టిది మాయల చిత్రములను కూర్చి చెప్పనేల?
అవియున్నయు నట్లుంచుము — ఆ సంగీతము నకు అలంబన
సాధనముగా చెప్పు సాహిత్యములా పచ్చిబూతులు! మాన
కమ్మలకును నపుంసకులకును గూడ కామోద్రేకము
కలిగించునవి! సామిని రమ్మనియు విరహము సహించ లే
ననియు మన్మథుడు దయ లేనివాడై హృదయము బద్దలు
గొట్టుచున్నాడనియు కౌగిలిచ్చి పొమ్మనియు అధరము
కొరుకుమనియు నే నేగము రతిక్రీడల తేల్చుమనియు,
ఇత్యాది మాయ సాపహారములు! పైగా సర్వస్వాతంత్ర్య
ము! అదేమని యడుగువారుందరు— వారియిష్టము.

సుదర్శని.

తెలుగుపక్షపత్రిక.- ఇందు అనేకవిషయములు ప్రకటింపబడుటయేకాక విశేషించి యిది మూఢవిశ్వాసవినాశమునకై కంకణముగట్టుకొన్న పత్రిక. ఇందలి వ్యాసములు కడునిర్భయముగాను, గంభీరముగాను, వ్రాయబడుచుండును చందా సాలుకు రు 1-8 0 మాత్రమే.

[illegible]రియు నీకార్యస్థానమున వెలువడు గ్రంథములు.

1. మంత్రిసాహసికము—

అత్యద్భుతకథామయమైన క్రొత్తనాటకము- ఆరేబియన్ నైట్సు కథలలోని మరుగుజ్జు కథాధారమున వ్రాయబడినది- వెల 0—8—0లు.

2 బల[illegible]యము.

శశిరేఖాపరిణయ నాటకము- మాయాబజారు కథ యను బడు ఘటోత్కచుడు పెండ్లికొడుకును, పెండ్లికూతురి, పై [illegible] పాత్రల [illegible]- వెల రు 0—8—0.

3 శంకరరామాయణము, హరికథ—

ఇది సంస్కృత భాషాశైలిలో వ్రాయబడినది- ఇందలి కృతులకు స్వరము కూడ ముద్రింపబడినది- ఇందువలన హార్మోనియము కృషిచేయువారికి చాల సహాయము- వెల రు 0—8—0 లు.

4 మతమతాంతర పురోహితమహాసభ—

ఇది చక్కనిమతవిషయిక ప్రహసనము- వెల రు0-8-0లు

5. సుకేశి. ఇదియొకచిన్ననవల- చూచుటకు చిన్నదియై

[illegible] ఇందలివిషయము [illegible]

తమోవిదారిణీ గ్రంధమాల.

ఇది యిప్పుడు సర్వత్రగతానుగతికముగా వ్యాపిం చియు [illegible] కలా ప్రాంతములు [illegible] కాదు. కేవలమును దేశము [illegible] యను [illegible] మల [illegible] వివేక [illegible] చాలవరకు [illegible]

[illegible]

[illegible] రు 0-1-0 [illegible] 0-1- [illegible] 0-1-0 (2 [illegible] 0-0-0 [illegible] 0-2-0 (3 [illegible] 0-1 [illegible] (4 [illegible] 0-1-6 (5) [illegible] 0-10-0 (6) [illegible] 0-3 [illegible] 0-5 [illegible] 4-0.

[illegible] ముల —

[illegible] (7) [illegible] ము, (8) తమోవిదారి [illegible] గోదావరి

— • —

10987